

aluminij

Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Ni časa za malodušje

Po majhnem predahu ob novem letu, je pred nami zopet obdobje, ko ni časa za malodušje in odlašanja na jutri. Pred nami je veliko akcij, ki jih moramo hitro in čimbolje izpeljati.

Prvo, kar nas čaka, so volitve samoupravnih organov po tozdih in DSSS, zato je potrebno takoj evidentirati vse možne kandidate za samoupravne organe, ki jih bomo volili **15. marca 1984.**

Od 17. januarja imamo v obravnavi samoupravni sporazum o združitvi v DO in statut delovne organizacije. Z novostmi v samoupravnem sporazumu in statutu se lahko seznanite na drugi strani Aluminija, vse dodatne informacije pa zahtevajte v svoji sindikalni skupini, obravnavali jih bomo tudi na zborih, sprejemali pa na referendumu, ki bo **17. aprila 1984.**

V tem mesecu bomo na zborih delavcev obravnavali ter posredovali pripombe na naslednje samoupravne akte: SaS o skupnem prihodku, spremembe in dopolnitve SaS o združevanju sredstev v DO, spremembe in dopolnitve pravilnika o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih nalog v TOZD in DSSS, spremembe in dopolnitve pravilnika o povračilu stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog v TOZD in DSSS, spremembe in dopolnitve pravilnika o delovnih razmerjih in spremembe in dopolnitve pravilnika o razvidu del oz. nalog v TOZD in DSSS.

S 14. februarjem začnemo z obravnavo zaključnega računa za leto 1983, to pa je tudi čas za celovito oceno samoupravnih in političnih odnosov v TOZD in DSSS ter oceno dela poslovnih delavcev.

Ob vsem tem pa se že začne evidentiranje možnih kandidatov za individualne poslovodne organe ter delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v TOZD in DSSS ter za predsednika in člane kolegijskega poslovodnega organa.

Bistvene novosti samoupravnega sporazuma o združitvi

Že v prvem poglavju Sporazuma o združitvi je v temeljnih načelih nakazana osnovna usmeritev celotnega samoupravnega sporazuma, ki je v povdarjanju vloge delovne organizacije na tistih področjih, kjer je to po mnenju pravnih teoretikov in po družbenih usmeritvah nujno potrebno. Določeni so skupni interesi in skupne zadeve, ki se opravljajo na ravni delovne organizacije ter postopek, če se ta načela ne izpolnjujejo.

Temeljne organizacije se delijo na proizvodne in storitvene. Ustanavljata se dve delovni skupnosti in sicer delovna skupnost Spremljajočih dejavnosti in delovna skupnost strokovno-administrativnih del.

Skupni posli, ki jih opravljata obe delovni skupnosti, so urejeni v tretjem poglavju in so v glavnem povzeti po sporazumih o svobodni mnenjavi.

V poglavju o firmi in sedežu delovne organizacije ter o dejavnostih delovne organizacije, ni bistvenih novosti. Dodane so nekatere nove stranske dejavnosti in črtane nekatere opuščene dejavnosti.

Delovna organizacija je pooblaščenca, da nastopa v pravnem prometu s tretjimi osebami v imenu temeljnih orga-

nizacij. S tem je na edino pravičen način opredeljena vloga delovne organizacije, kot subjekta, ki nastopa v pravnem prometu. Odgovornost za obveznosti je še naprej neomejena subsidiarna odgovornost. Zastopanje pa je prilagojeno uvedbi kolektivnega poslovnega organa — kolegija.

V ekonomskem delu sporazuma, ki obsega združevanje dela in sredstev in planiranje, je prišlo do bistvenih novosti glede na sedanjo ureditev. Tako je v osnutku opredeljeno, da temeljne organizacije pridobivajo svoj prihodek v sistemu skupnega prihodka in navedeni so tudi skupni proizvodi, urejen je skupni riziko, pa tudi združevanje sredstev. Na naslednjem področju ne gre za bistveno povečanje obsega združevanja sredstev. Glede osebnih dohodkov je potrebno omeniti načelo, da naj imajo delavci približno enake osebne dohodke, če opravljajo enaka dela in da se del osebnih dohodkov deli po načelu vzajemnosti in solidarnosti. Motnje v poslovanju so usklajene s pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja in predpisi na tem področju.

V poglavju o planiranju smo poskušali urediti vsa ti-

sta vprašanja, ki so se doslej pojavljala kot najbolj sporna. Razen določb o vsebini planov, so tu še določbe o postopkih sprejemanja, o začasnem planu in sankcijah zaradi neuskladitve.

Celotno področje je usklajeno z Zakonom o razširjeni reprodukciji tako, da vsebuje določbe o sprejemanju investicijskih odločitev.

Izločitev temeljne organizacije je urejeno v skladu z Zakonom o združenem delu, opravljanje dejavnosti pa na tak način, da imajo temeljne organizacije znotraj delovne organizacije prednost pri dobavah in storitvah pred zunanjimi temeljnimi organizacijami. Tu je tudi urejeno izpodbijanje pravnih poslov, ki so v nasprotju s poslovno politiko delovne organizacije in v nasprotju s skupnimi planskimi akti.

Poglavitna novost pri ureditvi delovnih razmerij je, da je urejen prehod med temeljnimi organizacijami zaradi potrebe dela, bodisi za določen čas, bodisi za stalno. Zakon o delovnih razmerjih je olajšal možnost prehoda delavcev iz ene v drugo temeljno organizacijo.

V osnutku je tudi podrobneje urejen način odločanja o

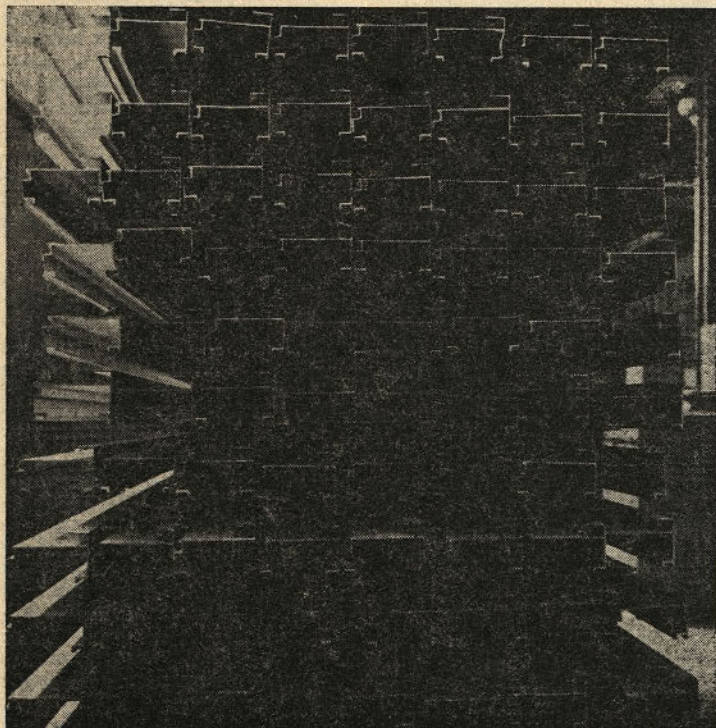
neodtujljivih pravicah delavcev, kadar se o takih vprašanjih odloča na ravni delovne organizacije. Prav tako so tudi izčrpno navedene pristojnosti delavskega sveta delovne organizacije. Izvršilni organ delavskega sveta ostaja v bodoče odbor za gospodarjenje, s tem pa da lahko delavski svet imenuje stalne ali občasne izvršilne organe, kadar je to potrebno. Taka ureditev je primernejša, da se izognemo sejam zaradi sej.

Po sprejemu sporazuma o združitvi bomo imeli kolektivni poslovodni organ — kolegij. Sestavljali ga bodo 4 člani za podobna področja, kot jih pokrivajo sedaj člani začasnega organa. V tem aktu so opredeljene še pristojnosti, medtem ko so druga vprašanja v tej zvezi urejena v Statutu delovne organizacije.

Glede samoupravne delavske kontrole ni bistvenih novosti, v poglavju o notranji arbitraži pa je reševanje sporov v delovni organizaciji urejeno v skladu z Zakonom o samoupravnih sodiščih. Spori, če do njih pride, se naj rešujejo v delovni organizaciji.

Prehodne in končne določbe bodo oblikovane hkrati s predlogom akta.

Branko Resnik, dipl. iur.

Profili

**8. FEBRUAR —
SLOVENSKI KULTURNI
PRAZNIK**

Kaj namesto koordinacijskega sveta

Za nami je XI. kongres ZSMS, na katerem je bil sprejet novi statut ZSMS. V njem so navedene nekatere spremembe pri organiziranju in delovanju mladih v krajevni skupnosti in organizaciji združenega dela, zato so izdelali nova pravila republiške konference ZSMS in nova pravila občinske konference ZSMS Ptuj. V teh novih pravilih OK ZSMS Ptuj ne omenjajo več koordinacijskega sveta kot stalne oblike povezovanja mladih med osnovno organizacijo ZSMS, tozdom oziroma DSSS. Ker pa smo mladi pri nas organizirani v koordinacijski svet, ki ga po novem ni več, se moramo organizirati kako drugače, zato smo na osnovi pravil OK ZSMS Ptuj izdelali osnutek pravil o delovanju in organiziranju osnov. org. ZSMS tozdom oz. DSSS in pripravili osnutek poslovnika delu konference ZSMS TGA.

Dogovorili smo se, da organiziramo tematsko razpravo o temi:

— osnutek pravil o delovanju in organiziranju OO ZSMS TOZD oz DSSS,

— poslovník o delu konference ZSMS TGA,

— predlog ureditve finančnega poslovanja,

— podružbljanje SLO in DS.

Razprava bo 4. februarja ob 8. uri v obratu družbene prehrane TGA.

Marjan Kumer

V torek, 7. februarja bo v ptujskem gledališču ob 18.30 osrednja proslava ob slovenskem kulturnem prazniku.

Nastopili bodo:

Zvezdana Mlakarjeva, članica Slovenskega narodnega gledališča iz Celja in ženski pevski zbor PD A. Arnuš iz Rogoznice.

Podeljena bodo tudi priznanja kulturne skupnosti občine Ptuj — velike oljenke za izredne dosežke na področju kulture.

Razpoloženje delavcev po ukrepu

Povzetek ankete o razpoloženju delavcev v TGA tri mesece po ukrepu družbenega varstva

V dnevih pred referendumom, ki je bil 15. decembra 1983, smo strokovni delavci KSS ob pomoči sodelavcev iz vseh TOZD in DSSS izvedli kratko anketo o informiranosti in razpoloženju delavcev naše delovne organizacije. Rezultate lahko razdelimo na dve področji: informiranost in razpoloženje. O informiranosti delavcev o SaS pred izvedbo referendumoma v tem sestavku ne bo veliko povedanega, saj podatki niso več aktualni. Bili pa so pravočasno poslani delavcem po TOZD in DSSS in vsem DPO. Tam, kjer smo ugotovili, da so potrebne dodatne razlage in pojasnila, se je tudi ukrepalo.

Tako se bomo v tem sestavku omejili predvsem na rezultate, ki smo jih dobili o razpoloženju delavcev po uvedbi ukrepa družbenega varstva.

Analiza odgovorov po posameznih vprašanjih

1. Na anketna vprašanja je odgovarjalo 300 delavcev oz. 13 % vseh zaposlenih v TGA. Odgovarjali so delavci različnih strokovnosti in po vseh organizacijskih enotah ter izmenah.

2. Na vprašanje, ali so po ukrepu družbenega varstva nastale kakšne spremembe, 49 % anketiranih delavcev odgovarja, da so nastale delne spremembe, 21 % anketiranih delavcev meni, da so spremembe male, 15 % pa, da so spremembe velike. Velike spremembe opazijo predvsem anketirani delavci iz TOZD Glinica, da se po ukrepu družbenega varstva ni nič spremenilo, menijo v TOZD KK.

3. Kakšne pa so te spremembe, ki so jih opazili v zadnjih dveh mesecih? V 36 % opazajo večjo delovno disciplino in v 18 % s tem povezano manjše število izostankov.

Anketirani delavci iz TOZD Glinica in Predelava aluminija ter delno tudi iz TOZD Promet menijo, da se sedaj delo opravlja bolj kvalitetno (pazi se na porabo surovin in materiala). Bolje organizirano delo opazijo anketirani delavci iz TOZD LLBK in KK.

Vendar še precejšnje število anketiranih delavcev iz TOZD Promet in Proizvodnja aluminija pravi, da sprememb niso opazili.

4. O načinu vodenja sedanjega vodstva menijo anketirani delavci tako: 36 % jih meni, da se sedanje vodstvo trudi za reševanje nastalih problemov, to opazujav v vseh TOZD in DSSS, 15 % jih meni, da imajo sedaj z vodstvom več stikov; to opazijo predvsem v TOZD Glinica, delno pa tudi v DSSS. Da novo vodstvo bolj upošteva mnenje delavcev menijo nekateri anketirani delavci iz TOZD Predelava aluminija. V povprečju 16 — 22 % anketiranih delavcev iz TOZD Proizvodnja aluminija, DSSS, Promet in KK meni, da se z novim vodstvom ni spremenil način vodenja. Da se dovolj ne posvečajo njihovim problemom, še vedno meni 16 — 22 % anketiranih delavcev iz DSSS, TOZD Proizvodnja aluminija in Promet.

Če razdelimo odgovore na 4. vprašanje na pozitivne (več stikov z vodstvom, večje upoštevanje mnenja delavcev, trudi se za reševanje nastalih problemov) in negativne (nič se ni spremenilo, sedanje vodstvo ima manj časa za delavce, ne posveča se njihovim problemom) odgovore, smo opazili razliko v mnenju o načinu vodenja med anketiranimi delavci hale A in hale B. Anketirani delavci iz hale B so bolj pogosto navajali negativne odgovore kot ostali.

5. Kakšni so medsebojni odnosi po ukrepu družbenega varstva? Večina anketiranih delavcev (53 %) meni, da so enaki kot so bili pred ukrepom. 31 % anketiranih meni, da so sedaj medsebojni odnosi boljši. To menijo predvsem anketirani delavci iz TOZD Glinica, opazajo pa tudi v TOZD Predelava aluminija, Promet in LLBK. Da so se odnosi poslabšali, menijo predvsem anketirani delavci iz TOZD Proizvodnja aluminija (kar 22 % le-teh).

6. Da še vedno obstajajo problemi, ki se še niso začeli reševati, meni večina (54 %) anketiranih delavcev, razen iz TOZD Glinica in KK. Vendar pa mnogi izmed teh delavcev niso napisali, kateri so ti

problemi. Najbolj pogosto so anketirani delavci navedli nagrajevanje po delu kot problem, ki se še ni začel reševati. Ta problem je glede na število odgovorov najbolj pereč v TOZD Vzdrževanje in Proizvodnja aluminija. Na drugem mestu so problemi v zvezi s kadri, na kar opozarjajo anketirani delavci iz TOZD Vzdrževanje, Proizvodnja aluminija in DSSS. Ostali tega problema sploh ne omenjajo. Na tretjem mestu so problemi v zvezi z odgovornostjo in disciplino, kar omenjajo anketirani delavci vseh TOZD in DSSS. Na naslednjem mestu so nerešeni proizvodni problemi, kar so najbolj pogosto navajali anketirani delavci iz TOZD Glinica.

Tem nerešenim problemom sledijo neustrezni pogoji dela, preniček osebni dohodek in neustrezna ocenitev del oz. nalog. O neustreznih pogojih dela in nizkem osebnem dohodku so največ pisali anketirani delavci iz TOZD Proizvodnja aluminija. Da ocenitve del oz. nalog niso ustrezne, so menili anketirani delavci iz TOZD Vzdrževanje in DSSS. Probleme v zvezi z organizacijo dela so navajali anketirani delavci iz TOZD Vzdrževanje in LLBK. Da so medsebojni odnosi še vedno problematični, so menili predvsem nekateri anketirani delavci iz TOZD proizvodnja aluminija. Ostali problemi, ki se po mnenju anketiranih delavcev še vedno niso začeli reševati so: malica (glinica), aktivna rekreacija (predelava), žigovanje kartic (promet) in rekonstrukcija elektroliz (proizvodnja aluminija).

In kaj lahko zaključimo po teh odgovorih?

Predvsem lahko ugotovimo, da so po ukrepu družbenega varstva v TGA in s tem z novim vodstvom nastale spremembe. Izboljšala se je delovna disciplina in zmanjšali izostanki. Vendar se to ni zgodilo samo po sebi, ampak z določenimi ukrepi (ukinjen PDC, nadzor nad odhodi iz TGA) in z doslednim in strožjim izvajanjem disciplinske odgovornosti.

Še vedno preveč delavcev meni, da se z novim vodstvom v njihovem TOZD ni spremenil način vodenja. Mogoče se res ni, ker bi bilo potrebno, mogoče pa je še prekratek časa, da bi to opazili. Medsebojni odnosi so enaki kot prej ali boljši. Prav je, da so enaki, če so prej bili dobri. Če pa so bili slabi in so sedaj enaki pa ni v redu. »V slogi je moč« pravi že star pregovor in tega se bomo morali zavedati tudi delavci TGA, če želimo ustvarjati, graditi, napredovati. Delavci menijo, da je ostalo še nekaj nerešenih problemov. Na prvo mesto postavljajo nagrajevanje po delu. Skupina strokovnih delavcev še dela na tem področju. Pripravljajo osnove za nagrajevanje po delu. Vendar sama izdelava osnov in sistema nagrajevanja še ne bo prinesla uspeha, če si delavci med seboj ne bomo priznali, da ne delam sam, ampak, da dela tudi moj sodelavec. Torej moramo najprej priznati delo drug drugemu, šele potem bo lahko nagrajevanje po delu uresničeno. To mora postati del nas samih, ne le strokovnih delavcev.

S sistemom nagrajevanja po delu bi uredili problem neustrezne ocenitve del in nalog in nizkega OD, ki ga omenjajo delavci iz TOZD Proizvodnja.

Tudi odgovornost in disciplino anketirani delavci pogosto omenjajo kot problem. Saj tudi sta; končno sta naša neodgovornost in nediscipliniranost pripomogli k ukrepu družbenega varstva.

Ugotovili smo torej, kakšni problemi nas tarejo. Kako in kdaj jih bomo rešili pa ni odvisno samo od začasnega kolektivnega vodstva in od začasnih direktorjev, temveč predvsem od nas samih. Pri iskanju poti nam vodstvo DO lahko samo pomaga, realiziramo pa jih lahko le vsi skupaj.

Brigita Aćimović
Alenka Gorup

Iznajditeljstvo

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 176

Z naslovom »INDUKCIJSKI GRELEC LEŽAJEV« je prijavil inovator Janko PAL, VKV električar iz TOZD Vzdrževanje.

Inovator je predlagal, da bi za gretje kotalnih ležajev pred montažo nabavili ali pa sami izdelali indukcijske grelce ležajev.

Za brezhibno montažo kotalnih ležajev je namreč potrebno ležaje segreti na temperaturo 100° C. V TOZD Vzdrževanje so uporabljali za gretje oljne peči, ki so porabili precej časa (cca 4 ure), da so segrele ležaj na željeno tem-

peraturo. Včasih pa je bilo potrebno ležaje hitro menjati in ni bilo časa za gretje. Takrat so montirali ležaje v hladnem stanju. Slaba stran take montaže pa je, da nastanejo deformacije na osi, seveda na škodo ležaja ali pa se sam ležaj poškoduje. Posledice so, da se ležaj hitro izrabi, potrebna je pogosta menjava, predvsem na elektro motorjih ali pa se čas montaže zavleče, če hočejo ležaje predpisano montirati.

Z grelci, kot jih je predlagal avtor, bi segreli ležaje različnih velikosti v manj kot 2 minutah na željeno temperaturo. Če bi indukcijske grelce sami izdelali, bi lahko vgradili ter-

mično tipalo, s katerim bi celotno napravo izključili, ko bi ležaj dosegel določeno temperaturo.

Avtor je prijavil navedeni predlog v marcu 1979. V TOZD Vzdrževanje so predlog ugodno ocenili in menili, da je za hitro in uspešno delo potrebno dobro orodje in primerni pripomočki za delo, kar navedeni inventivni predlog nedvomno je. Obljubili so, da se bodo odločili za nabavo ali za izdelavo doma. Ze v letu 1979 so se odločili za nabavo iz uvoza, vendar zaradi omejitve uvoza ni bil možen. Šele v marcu letos jim je ta nabava uspela. Od takrat dalje indukcijski grelec tudi uspešno upora-

bljajo. Predlagali so, naj avtorja nagradimo s primerno enkratno nagrado.

Naša služba je pripravila predlog izračuna posebnega plačila v obliki enkratne nagrade. Ob upoštevanju avtorjevih rednih nalog in opravil znaša ta nagrada 7.240,00 din.

Na predlog komisije je delavski svet TOZD Vzdrževanje sprejel inventivni predlog, avtorju pa odobril enkratno nagrado v navedeni višini.

Tovariš PAL dela v TGA že 33 let. Vsi njegovi prijavljeni inventivni predlogi — 5 doslej, so umestni in se v TGA uporabljajo, za enega smo celo zahtevali patentno zaščito. Čestitamo tovariš PAL!

Iznajditeljstvo

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 365

Z naslovom »PONOVA UPORABA POTISNIH PLOŠČ ZA TRAKTOR IMT 540« je prijavil inovator Jakob KODERMAN, KV mehanik iz TOZD PROMET.

S traktorji IMT 540 vozijo v elektrolizi. Zaradi stalnega drsenja sklopke pri zasipavanju peči z glinico, se potisne plošče hitro obrabijo, zato so jih morali pogosto menjavati.

Da bi se izognili pogosti menjavi obrabljenih potisnih plošč z novimi, se je avtor spomnil, da bi stare potisne plošče razstavili, gornji del, kjer je bila prej ravna ploskev, zbrusili približno pod kotom 40° tako, da imajo nožice že uporabljene potisne plošče večji hod odvajanja lamele in jih ponovno uporabljali.

V TOZD Promet so predlog ugodno ocenili in ga realizirali. Menili so, da je njegova koristnost v prihranku materiala, v boljši izkoriščenosti opreme in povečani varnosti pri delu.

Naša služba je predlagala avtorju in komisiji za inventivno dejavnost predlog izračuna posebnega plačila v obliki enkratne nagrade. Ob upoštevanju avtorjevih rednih nalog in opravil znaša nagrada 7.930,— din. Avtor in člani komisije so se strinjali z višino nagrade. Delavski svet TOZD Promet, ki je predlog sprejel, je potrdil predlagano višino nagrade. Avtorju smo nagrado že nakazali.

Tov. Koderman se je s tem predlogom drugič vpisal med inovatorje. Prvič smo ga evidentirali v skupini z njegovimi sodelavci, ko so prav tako predlagali izboljšavo na traktorjih IMT, ki je tudi bila sprejeta. Avtorju čestitamo!

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 343

Z naslovom »OJAČANJE REDUKTORJA NA ELEKTROVOZIČKU« je prijavil inovator Stanko SORŠAK, KV ključavničar iz TOZD Vzdrževanje.

Inovator je predlagal, da bi z aluminijastimi rebri ojačali tisti del reduktorja, na katerem sta pritrjena elektro motorja na elektro vozičku.

Zaradi tresljajev in vibracij pride namreč pogosto do loma ohišja, nakar je potrebno celotno ohišje zamenjati z novim. Za zamenjavo porabijo precej časa in dela, saj je treba demontirati celotni zadnji del vozička: polosovine, kolesa, vzmeti, ležaje in celotno ozobljenje.

V TOZD Vzdrževanje so predlog z minimalnimi stroški realizirali. Sedaj na ta način ojačajo že kar nova ohišja reduktorjev in ni primera, da bi kateri počil.

V TOZD Vzdrževanje so menili, da je koristnost predloga

v prihranku materiala, v izboljšanju kakovosti izdelka, v skrajšanju delovnega časa, potrebnega za vzdrževanje in v boljši izkoriščenosti opreme.

Služba za inventivno dejavnost je predlagala avtorju in komisiji predlog izračuna posebnega plačila v obliki enkratne nagrade. Ob upoštevanju avtorjevih rednih nalog in opravil znaša nagrada 7.757,00 din. Avtor in člani komisije so se strinjali z višino nagrade, prav tako tudi delavski svet TOZD Vzdrževanje, ki je sprejel inventivni predlog. Avtorju smo že nakazali nagrado. Pričakujemo, da se bo še kdaj oglasil.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 340

Z naslovom »MEHANSKA IZLOČITEV TRETJE PRESTAVE NA KONTROLERJU ELEKTRO VOZIČKA« je prijavil inovator Franc ČERNENŠEK, elektro delovodja iz TOZD Vzdrževanje.

Inovator je predlagal, da bi mehansko izločili tretjo prestavo na kontrolerju elektro vozička RK. Tretja hitrost je bila namreč izločena že prej, ker so nastajale zaradi preobremenitve močne okvare na elektro motorju, kontroler pa je bilo še vedno možno predstavljati v tretjo pozicijo, zaradi česar so nastajale pogoste okvare na kontrolerju, odgorevali so kontakti na kontrolerjih, pri vsakem preklopu pa je nastal tokovni in mehanski sunek, kar je slabo vplivalo na celotni pogonski sistem. Brez potrebe se je trošila dodatna električna energija iz akumulatorske baterije.

Po izločitvi tretje prestave navedene slabosti odpadejo, kontakti pa vzdržijo od 3—5 krat tako dolgo dobo, kot prej.

V TOZD Vzdrževanje so ocenili, da je predlogo dobra tehnična rešitev, ki omogoča prihranek materiala in boljšo izkoriščenost opreme in ga realizirali.

Ker ni na voljo točnih podatkov o stroških vzdrževanja pred uvedbo inovacije, ni možno ugotavljati letne gospodarske koristi in iz nje pripadajočega posebnega plačila avtorju.

Naša služba je zato pripravila predlog izračuna posebnega plačila v obliki enkratne nagrade. Ob upoštevanju avtorjevih rednih nalog in opravil znaša ta nagrada 7.470,00 din. Člani komisije in avtor so se strinjali z višino nagrade. Tudi delavski svet TOZD Vzdrževanje, ki je inventivni predlog potrdil, je avtorju odobril posebno plačilo v navedeni višini. Avtorju smo nagrado že nakazali.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 299

Z naslovom »PREDLOG POSTOPKA ZA RAZTAPLJANJE

TRDNEGA VODNEGA STEKLA TER PREDELAVA IN USPOSOBITVE OBSTOJEČIH NAPRAV ZA RAZTAPLJANJE TRDNEGA VODNEGA STEKLA« so prijavili inovatorji: Janez SUKIČ, dipl. org., Jože KUZMA, dipl. inž., Jože JEROVSEK, dipl. inž. in Ivan GOZNIK, dipl. inž. — vsi iz TOZD Tovarna glinice.

Ob raziskovanju možnosti proizvodnje zeolitov so avtorji ugotovili, da sta za proizvodnjo potrebni predvsem dve surovini, in sicer: natrijev aluminat in tekoče natrijevo vodno steklo. Z natrijevim aluminatom razpolagajo v tovarni glinice, tekoče natrijevo vodno steklo pa bi morali voziti iz Zemuna. Zaradi visokih prevoznih stroškov so se avtorji odločili, da bodo raziskali in uvedli raztapljanje vodnega stekla doma — v svoji TOZD. Raztapljanje trdnega vodnega stekla namreč predstavlja serijo tehnoloških problemov, ki so posledica posebnih lastnosti silikatov pri reakciji z vodo. V nasprotju z večino soli operacija raztapljanja pri silikatih ne poteka do točke nasičenja, temveč poteka kontinuirano, dokler masa ne zatrdi v trdo gmoto, kar lahko za daljši čas onemogoči proizvodnjo v avtoklavu.

Avtorji so najprej opravljali laboratorijske, nato pa polindustrijske poizkuse, pri katerih so določili potreben čas za raztapljanje, potrebno temperaturo in pritisk za raztapljanje, potrebno razmerje voda: trdno steklo, potrebno količino kavstike za zvišanje pH raztopine in način odstranjevanja netopnih ostankov stekla iz avtoklava.

Za raztapljanje so uporabili avtoklav od opušenega sinter postopka.

Avtorji so pripravili tehnološki projekt, nato pa projekt predelave, kateri predvsem obsega: vgraditev rešetkaste gna v spodnji del avtoklava, izdelavo nove vstopne odprtine ϕ 500 mm za mehanizirano doziranje trdnega stekla, izvedbo cevovoda za dovod pare pod rešetkasto dno, montiranje parnega kolektorja in parnih šob za direktno vpihovanje pare, izvedbo cevovoda za odvod raztopine iz avtoklava z ustrežno armaturo, prilagoditev oblike in velikosti mešala v avtoklavu, izgradnjo dozirne naprave in elevatorja z lijakom za transport trdnega vodnega stekla, vgraditev cevi za izravnavanje pritiska v avtoklavu, izgradnjo skladišča za trdno steklo in preureditev posod za skladiščenje tekočega vodnega stekla, izvedbo naprav za polnjenje tekočega vodnega stekla v cisterne.

Korist inventivnega predloga je v tem, da so avtorji razvili postopek za proizvodnjo

novega proizvoda, ki bo dajal dohodek. Dodatna korist je v tem, da odpadejo visoki prevozniki stroški za tekoče vodno steklo na relaciji Beograd—Kidričevo. Z usposobitvijo opisanih osnovnih sredstev, ki so bila že 10 let izven uporabe, so v TOZD Tovarna glinice občutno zmanjšali potrebo po investicijskih sredstvih, ponovno ovrednotene naprave pa zopet ustvarjajo amortizacijo.

Inventivni predlog je v uporabi od 1. 1. 1982.

Služba za inventivno dejavnost je na osnovi podatkov posredovanih iz TOZD Tovarna glinice, pripravila predlog osnov za izračun gospodarske koristi in iz nje izvirajočega posebnega plačila avtorjem inventivnega predloga. Predlagala je, da se za izračun gospodarske koristi upoštevajo sledeči kriteriji:

— pri količini raztopljenega vodnega stekla, ki se uporablja za lastno proizvodnjo zeolitov, se upošteva kot korist razlika med doseženo zunanjo prodajno ceno in dejansko ceno z akumulacijo (PLC),

— pri količini raztopljenega vodnega stekla, ki se prodaja zunanjim kupcem, se upošteva kot korist razlika med doseženo zunanjo prodajno ceno in dejansko ceno brez akumulacije (LC).

Avtorji so se sporazumeli, da bodo pri nekorrigiranem posebnem plačilu udeleženi z enakimi deleži.

Na podlagi gornjih kriterijev je naša služba pripravila predlog izračuna posebnega plačila za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 1982. V tem obdobju je bilo za proizvodnjo zeolitov uporabljeno v TGA 583,290 ton tekočega vodnega stekla, zunanjim kupcem pa je bilo prodano 2.514,220 ton tekočega vodnega stekla. Povprečna prodajna cena tekočega vodnega stekla je bila 4.132,00 din/t; korist pri doma uporabljenem tekočem vodnem steklu je bila 735,83 din/t, pri tekočem vodnem steklu, prodanem zunanjim kupcem pa je korist znašala 859,89 din/t. Skupaj je gospodarska korist iz raztopljenega vodnega stekla v letu 1982 znašala 2.591.154,88 din.

Korigirano posebno plačilo avtorjem (ob upoštevanju njihovih rednih nalog in opravil) pa je za to obdobje znašalo za vsakega avtorja 24.455,00 din.

Komisija za inventivno dejavnost je potrdila kriterije za izračun gospodarske koristi in predlog izračuna posebnega plačila za leto 1982 in predlagala delavskemu svetu TOZD Tovarna glinice, naj inventivni predlog sprejme. Delavski svet TOZD Tovarna glinice je to tudi storil. Avtorjem smo za leto 1982 že nakazali poseb-

(Nadaljevanje na 5. strani)

no plačilo, za letošnje in naslednja tri leta, ko bomo še spremljali gospodarsko korist, jim bomo vsako leto po zaključnem računu na podlagi ugotovljene gospodarske koristi izračunavali in izplačevali posebno plačilo.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 358

Z naslovom »PREDLOG ZA IZBOLJŠANJE ZAŠČITE NA TBS Löser« so prijavitelji avtorice Stana GUŠATOVIČ, Katarina SLAPAR in Milka TROŠT, delavke v TOZD LLBK Trbovlje.

Te tri tovarišice so predlagale, da bi tračne brusilne stroje Löser dodatno zaščitili. Pri obratovanju teh strojev kolot namreč ni bil zaščiten in je obstojala možnost, da se trak pretrga in poškoduje delavca. Tudi neugodna cirkulacija zraka, ki je bila usmerjena v delavca, je z namestitvijo dodatne zaščite zadovoljivo izboljšana.

V TOZD LLBK so ocenili, da je predlog koristen in ga realizirali. Njegova koristnost je izražena v večji varnosti pri delu.

Delavskemu svetu TOZD LLBK je komisija za inventivno dejavnost predlagala, naj avtorice nagradi z enkratno nagrado v znesku po 2.000,00 din. Delavski svet je tak predlog potrdil.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 357

Z naslovom »PREDLOG ZA PRIHRANEK NA MATERIALU — DELOVNI IN OBRATNI LGST« sta prijavitelji inovatorja Andrej LEDINEK, vodja oddelka čistilnice in Jolanda ROGLIČ, evidentičarka delovnega časa, oba iz TOZD LLBK Trbovlje.

Avtorja sta predlagala, da bi na hrbtni strani obrazca »Delovni list« natisnili obrazec »Obrtni list«. Tako bi pri pisanju podatkov o opravljenih urah in obdelanih kosih imeli na istem listu vse podatke, ki jih potrebujejo pri obdelavi na računalniku. Prihranek bi dosegli pri stroških za papir in tiskovinah.

V TOZD LLBK so smatrali, da je predlog koristen. Uporabljati ga bodo začeli takrat, ko bodo porabili vse dosedanje obrazce, ki jih imajo na zalogi. Takrat bodo tudi avtorjema izplačali enkratno nagrado, in sicer:

— Jolandi ROGLIČ, 4.568,00 dinarjev,

— Andreju LEDINEK pa 3.807,00 dinarjev.

Tako je na predlog komisije za inventivno dejavnost — ob upoštevanju avtorjevih rednih nalog in opravil — odločil delavski svet TOZD LLBK.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 355

Z naslovom »POPRAVILO OBRŌCEV IN LAMEL VISOKO IN NEZKOTLAČNIH ČRPALK ZA STROJE BUHLER H-160, H-250, H-400 in H-660«

je prijavil inovator Janez DRGAN, vodja skupine strojnega vzdrževanja v TOZD LLBK Trbovlje.

Avtor se je domislil načina za popravilo črpalk za storje Böhler, ki jih TOZD LLBK uvaža. Obroč, po katerem drsijo lamele in ustvarjajo pritisk olja, ki potem poganja stroj, se po 4–5 mesecih iztroši, prav tako se na lamelah črpalke obrabi ostri rob. Zaradi tega pride do padca pritiska, vibracij črpalk, kvarijo se tudi ležaji.

Da bi črpalke podaljšal življenjsko dobo, je avtor s polirno ploščo in strojčkom za brušenje (ki ima veliko vrtljajev), obrosil obroč in takšnega vgradil v črpalke. Obenem je dal na lamelah obrusiti rob in vse to vgradil v črpalke. S to obdelavo je črpalke podaljšal življenjsko dobo in uporabnost.

V TOZD LLBK so ocenili, da je predlog koristen, da ga je možno takoj realizirati, da stroškov praktično ni in da tudi izdelava dokumentacije ni potrebna.

Ker ni podatkov o stroških iz preteklega obdobja, ni mogoče določiti kriterijev za ugotavljanje gospodarske koristi. Delavskemu svetu TOZD LLBK smo predlagali, naj avtorja nagradi za njegov predlog s posebnim plačilom v obliki enkratne nagrade (ob upoštevanju njegovih rednih nalog in opravil) v znesku din 11.549,00. DS je tak predlog potrdil.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 353

Z naslovom »PREDLOG ZA UREDITEV STROJA ZA REŠKANJE PRIROBNICE« je prijavil inovator Karel KODRIČ, vodja oddelka vzdrževanja iz TOZD LLBK Trbovlje.

V oddelku za obdelavo odlitkov so reskali odlitek »prirobnica« s pomočjo delovne priprave, pritrjene v vreteno velikega vrtalnega stroja. Delavka, ki je opravljala to delovno operacijo, je morala v osmih urah po normi 700-krat zavrteti podajalno napravo vretena za toliko obratov, da se vreteno spusti in dvigne za 150 mm. To delo je bilo zelo utrudljivo.

Inovator je predlagal, da bi opremili podajanje vretena vrtalnega stroja s pnevmatskim cilindrom z obojestranskim dušenjem in dvoročno varnostno napravo za aktiviranje. Na ta način bi delavki zelo olajšali delo, vreteno z reskalno napravo bi hitreje potovalo navzgor in tudi v nekoristnem hodu navzdol, delavka bi zato v istem času lahko več naredila.

V TOZD LLBK so predlog ugodno ocenili in ga realizirali. Smatrali so, da je njegova koristnost v prihranku energije, skrajšanju delovnega časa, boljši izkoriščenosti opreme in povečani varnosti pri delu.

Ker pa gospodarske koristi ni možno ugotavljati, je služba za inv. dejavnost pripravila

la predlogo izračuna posebne plačila v obliki enkratne nagrade. Delavskemu svetu TOZD LLBK smo predlagali, da inovatorju, ob upoštevanju njegovih rednih nalog in opravil izplača enkratno nagrado v znesku 12.929,00 din. Delavski svet je tak predlog potrdil.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 347

Z naslovom »PREDLOG ZA IZDELAVO BATOV IZ NL« je prijavil inovator Avgust KONČILJA, vodja livarne v TOZD LLBK Trbovlje.

Na visokotlačnih strojih so uporabljali ulivne komore in tlačne bate iz materiala Č.4751 (Utop Mol). Avtor je prišel na idejo, da bi namesto tega materiala, ki zahteva dolgotrajno brušenje puše in bata in se zelo obrabi, preizkusili nov material za bate iz NL litine. Za preizkus je uporabil štiri bate. Med menjavo bata stroj praktično ni bil iz pogona, kot je v primeru menjave iz materiala Utop Mol. Tudi ulivna puša je ostala nepoškodovana.

Drugi poizkus je opravil prav tako z bati iz NL litine, s to razliko, da je dal ulivno pušo na nitriranje. Rezultat tega je bil, da so odšli z enim batom 15.000 kosov.

V TOZD LLBK so predlog ugodno ocenili in naročili profile iz NL ter zagotovili, da ga bodo realizirali takoj, ko bodo dobili naročeni material. Ocenili so, da je njegova koristnost v prihranku materiala in boljši izkoriščenosti kapacitet.

Ker ni primerjalnih podatkov o stroških iz preteklega obdobja, ni mogoče določiti kriterijev za ugotavljanje gospodarske koristi.

Ob upoštevanju avtorjevih rednih nalog in opravil je naša služba za inventivno dejavnost predlagala delavskemu svetu TOZD LLBK, naj avtorju odobri posebno plačilo v

obliki enkratne nagrade v znesku 13.273,00 din. Delavski svet je tak predlog potrdil.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEVILKA 319

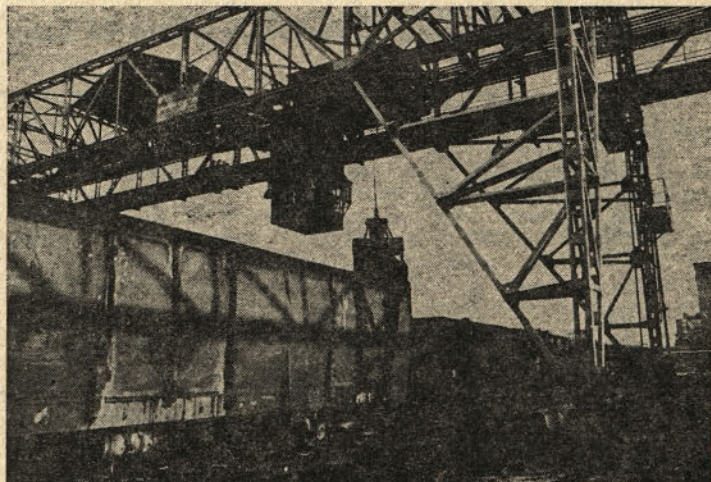
Z naslovom »PREDLOG ZA ARGONSKO VARJENJE — VISOKOTLAČNIH LIVNIH ORODIJ« je prijavil inovator Franc GOBOVC, vodja proizvodnje v TOZD LLBK Trbovlje.

V oddelku orodjarne v TOZD LLBK vzdržujejo in popravljajo orodja za potrebe oddelka livarne in čistilnice. Pri normalnem litju v visokotlačna orodja nastajajo na orodjih zlomi, oziroma se uporabljajo. Take okvare so dosedaj reševali z argonskim varjenjem s specialnimi zahodnemškimi elektrodami z oznako 2344. Z uvoznimi omejitvami teh elektrod ni mogoče več dobiti. Nastal je velik problem popravila orodij v orodjarni, kakor tudi pri celotni proizvodnji v oddelku odlivanja.

Avtor je predlagal varjenje z ostružki materiala Č.4751. V ta namen izdelajo posebne oblike ostružkov na stružnici, jih nato žarijo in poravnajo. Po argonskem varjenju z omejenim materialom so napravili poizkuse z brušenjem in merjenjem trdote, kar je dalo dobre rezultate. Ta način varjenja so preizkusili tudi na visokotlačnem orodju. Orodje se v proizvodnji dobro obnese.

V TOZD LLBK so menili, da je predlog možno takoj realizirati, ker je že preizkušen. Njegova koristnost je v prihranku materiala, vendar ni smotno spremljati finančnih učinkov predloga.

Naša služba za inventivno dejavnost je predlagala DS TOZD LLBK, naj avtorju prizna za uporabo predloga posebno plačilo v obliki enkratne nagrade v znesku 8.045,00 din. Delavski svet je tak predlog potrdil. C.P.

Razkladanje premoga

Članke za glasilo ALUMINIJ sprejemamo do 15. februarja 1984.

Razpis letovanj

Na osnovi pravilnika o koriščenju počitniških kapacitet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, je Služba za družbeni standard pripravila predlog razdelitve kapacitet delavskemu svetu TGA. Delavski svet TGA je odobril navedeno razdelitev kapacitet. Počitniške kapacitete so razdeljene glede na število zaposlenih in to:

- Crikvenica : ležišča
- Červar : stanovanja
- Nerezine : hišice + apart.
- Štuhčev dom : ležišča

Vsak delavec temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti skupnih služb ima sam ali skupaj z družinskimi člani pod enakimi pogoji pravico letovati v počitniških kapacitetah. Če ni dovolj prijavljenih kandidatov za počitniške kapacitete, s katerimi razpolaga tozd, služba družbenega standarda pripravi predlog razdelitve teh kapacitet ostalim prosilcem, kot so določeni za delavce tozd.

Prednostni red za posamezne dekade za člane delovne organizacije določi Odbor za kadrovske splošne zadeve tozd po predlogu službe družbenega standarda po naslednjih kriterijih:

1. Prednost pri dodelitvi imajo tisti delavci za letovanje, ki niso letovali v glavni sezoni v počitniških kapacitetah delovne organizacije zadnjih pet let, oziroma so letovali v petih letih manjkrat.

2. Prednost imajo kandidati z daljšo delovno dobo v TGA, ki so zadnjikrat letovali v letu zaposlitve kandidata s krajšo delovno dobo.

3. V primeru, da je prijavljenih več delavcev, ki enako dobo niso letovali v počitniških

kih domovih delovne organizacije, se upošteva daljša delovna doba v TGA.

Ob prijavi za letovanje, prosimo, da navedete dva datuma ali dva različna kraja. Najprej se upošteva prvi datum oziroma kraj, nato drugi. Delavci, ki letujejo v počitniških kapacitetah delovne organizacije, se morajo pridrževati določil hišnega reda, ki je izobešen v počitniških domovih.

Cene za koriščenje počitniških kapacitet so naslednje:

Crikvenica

— 500.— din na dan za polni penzion

— 300.— din na dan za otroke od 3—10 let starosti

— 1000.— din na dan za tuje goste

— 600.— din na dan za otroke 3—10 let tuji

Cene posameznih obrokov:

— zajtrk 100.— din

— kosilo 300.— din

— večerja 200.— din

Nerezine in Červar

— 150.— din na dan po ležišču za člane kolektiva

— 350.— din na dan po ležišču za tuje goste

Enako ceno kot člani kolektiva plačajo tudi: njegov zakonec, otroci, posvojenci le v primeru, če so zavarovani po starših ali pa imajo status rednega študenta ter upokojenci TGA.

Izdelali smo novi obrazec prijav za letovanje in delavce prosimo, da ne uporabljajo več starih obrazcev. Upoštevali bomo samo prijave na novih obrazcih.

Izpolnjene prijave morate dostaviti v Službo za družbeni standard najkasneje do 13. 2. 1984.

c) Štuhčev dom

20. 6. Proizvodnja	xxxx	LLBK	xxx	DSSS	xxx
1. 7. Glinica	xxxx	Predelava	xxx	Vzdrževanje	xxx
11. 7. Proizvodnja	xxx	Vzdržev.	xxx	Promet	xxxx
21. 7. Glinica	xxx	Predelava	xxx	DSSS	xxxx
1. 8. Proizvodnja	xxx	Vzdržev.	xxxx	KK	xxx
11. 8. Proizvodnja	xxxx	LLBK	xxx	DSSS	xxx
21. 8. Glinica	xxxx	Vzdržev.	xxx	Vzdrževanje	xxx

2. Razdelitev ležišč v PD Crikvenica po datumih in TOZD je naslednja:

	22. 6.	2. 7.	12. 7.	22. 7.	1. 8.	11. 8.	21. 8.
Glinica	13	13	13	13	13	13	13
Proizvodnja	17	17	17	17	17	17	17
Predelava	8	8	8	8	8	8	8
LLBK	8	8	8	8	8	8	8
Vzdrževanje	19	19	19	19	19	19	19
Promet	5	5	5	5	5	5	5
Kontr. kvalitete	2	2	2	2	2	2	2
DSSS	13	13	13	13	13	13	13

Razdelitev ležišč na Rabu — zamenjava DO IMPOL

22. 6. Proizvodnja	Vzdrževanje
2. 7. Glinica	LLBK
12. 7. Proizvodnja	DSSS
22. 7. Predelava	Vzdrževanje
1. 8. Promet	Kontr. kval.
11. 8. Proizvodnja	Vzdrževanje
21. 8. Glinica	DSSS

Prosimo vse tiste, ki želijo letovati v Crikvenici, naj na prijavo za letovanje dopišejo, če želijo organiziran prevoz ali pa planirajo lastni prevoz.

Služba za družbeni standard

1. Razdelitev ležišč v Nerezinah, Červarju in Štuhčevem domu:

a) Nerezine

23. 6. Proizvodnja (A)	LLBK	Vzdrževanje	DSSS	Promet
3. 7. Glinica	Proizv.	Vzdržev. (A)	Promet	DSSS
13. 7. Glinica	Proizv.	Predelava (A)	Vzdržev.	LLBK
23. 7. Glinica (A)	Proizv.	LLBK	Vzdržev.	KK
2. 8. Proizvodnja	Predelava	Vzdrževanje	Promet (A)	DSSS
12. 8. Glinica	Proizv.	LLBK (A)	Vzdržev.	DSSS
22. 8. Glinica	Predelava	Predelava	DSSS (A)	Vzdržev.

b) Červar

20. 6. Proizvodnja	Vzdrževanje	Glinica	Predelava
1. 7. LLBK	Proizvodnja	Vzdrževanje	Promet
11. 7. Proizvodnja	Predelava	KK	DSSS
21. 7. Glinica	DSSS	Vzdrževanje	Promet
1. 8. Proizvodnja	LLBK	Vzdrževanje	Predelava
11. 8. Glinica	Proizvodnja	DSSS	Vzdrževanje
21. 8. Glinica	LLBK	Vzdrževanje	DSSS

Iskrice

Ne glej, od kod prihajaš, glej, kam greš.

BEAUMARCHAIS

Vsi cvetovi bodočnosti so v semenu sedanosti.

KITAJSKI PREGOVOR

Vsak dan je za nekatere včeraj, za druge jutri — a le za malo od njih — danes.

Gilbert CESBRON

Verjeti moramo v svoje moči.

LENIN

Zmerom znova opažam, da slabi na tem svetu držijo skupaj, celo če se še tako sovražijo. V tem je njihova moč. Dobri ljudje so osamljeni in to je njihova slabost.

Jevgenij JEVTUŠENKO

Prehrana med delom

Na dobro delovno oziroma fizično zmogljivost vplivajo številni dejavniki, med drugim: telesna pripravljenost, sposobnost koordinacije, mišična moč, motivacija itd., v dokajšnji meri pa tudi hrana, ki jo delavec je. Hrana mora ustrezati fiziološkim potrebam delavca, biti mora čez dan pravilno časovno razporejena in higiensko neoporečena. Podhranjenost oziroma slaba prehrana negativno vpliva na delovno zmogljivost, prav tako pa tudi preveliko uživanje hrane, ki vpliva na debelost.

Potrebe po energiji navaja večina v kilokalorijah, ker pa smo prešli na izračunavanje v kilojoulih, navajam podatke v odnosu med kalorijami in jouli:

1 Kcal = 4,184 KJ

Potrebe po dnevni prehrani so naslednje:

1. Za delavce, ki opravljajo lažja dela in naloge:

Celodnevne energijske potrebe znašajo poprečno 10.500 KJ (2.500 Kcal). Tipični predstavnik te skupine je delavec, ki v glavnem dela sede. Energijske potrebe za zajtrkom in malico so 3.150 KJ (750 Kcal). V to skupino štejemo le tiste delavce, ki opravljajo dela sede, brez velikega gibanja. Tipična dela in naloge: delavci, ki opravljajo administrativna, računovodska in druga pisarniška dela in naloge, vrtnarji, programerji, kontrolorji kakovosti izdelkov, delavci, ki pri tekočem traku delajo sede, finomehaniki, laboratorijski delavci ipd.

2. Za delavce, ki opravljajo srednje težka fizična dela in naloge:

Celodnevne energijske potrebe znašajo poprečno 12.600 KJ (3.000 Kcal). Tipični predstavnik te skupine je delavec, ki opravlja dela in naloge stoje, občasno pa opravlja tudi lažja dela in naloge. V to skupino sodi večina poklicev. Energetske potrebe po zajtrku in malici znašajo 4.200 KJ (1.000 Kcal). Nekateri tipični poklici oziroma dela in naloge: prodajalec, kvalificirani delavec v mehaniziranih obratih (tekstilna, živilska, kemična, kovinska industrija itd.), železničarji, natararji, monterji vrtnarji, prodajalci in aranžerji, frizerji, delavci v mehaniziranih obratih, obratni inženirji, traktoristi, šoferji, zobozdravniki, zdravstveno osebje v ambulantah, osebje v vzgojno varstvenih zavodih, delavci, ki opravljajo dela in naloge pri tekočem traku, ki zahteva večje fizične napore, dela in naloge na pisalnih in knjižnih strojih, ki niso na električni priključek.

3. Za delavce, ki opravljajo težka dela in naloge:

Celodnevne potrebe po kalorijah so 15.120 KJ (3.600 Kcal). Ta dela in naloge opravljajo pretežno moški. Tipična so dela in naloge gradbenih delavcev. Energijske potrebe za malico in zajtrk znašajo 5.040 KJ (1.200 Kcal). Nekatera tipična dela in naloge: dela in naloge pri izdelavi karoserij, instalacij za ogrevanje in prezračevanje, montaži vseh vrst vozil, izdelavi orodij, nadalje dela in naloge zidarjev, mizarjev, gozdnih delavcev (delo z mehanizacijo), kuharjev, slašičarjev, mesarjev, medicinskega in strežnega osebja v bolnišnicah, čistilcev in podobno.

4. Skupina, ki opravlja zelo težka fizična dela in naloge:

Celodnevne energijske potrebe so do 17.640 KJ (4.200 Kcal). Tipična so dela in naloge delavcev, ki opravljajo težka fizična dela in občasno zelo težka fizična dela (dela in naloge gozdarjev, kmečkih delavcev, prenašalcev težkih bremen ipd.).

Energijske potrebe za malico in zajtrkom znašajo 6.090 KJ (1.450 Kcal). Nekatera tipična dela in naloge: dela in naloge progovnih in stavbnih delavcev, delavcev pri gradnji mostov, jezov, gozdnih in kmečkih delavcev.

Večina strokovnjakov priporoča naslednjo porazdelitev dnevnih obrokov:

— zajtrk in malica	35 % joulov (kalorij)
— kosilo	30 % joulov (kalorij)
— popoldanska malica	10 % joulov (kalorij)
— večerja	25 % joulov (kalorij)

Pri delu v popoldanski izmeni so potrebne malice iste energijske vrednosti kot dopoldne. Nočna malica pa ne sme biti premastna, ker je težko prebavljiva. Načrtovanje jedilnikov oziroma priprava standardnih jedilnikov omogoča, da je prehrana v skladu s fiziološkimi potrebami. Obrok med delom lahko postane enoličen kljub raznovrstni izbiri tudi zato, ker uporabljamo vedno enake začimbe in dodatke. Zato je treba tudi dobre dodatke dajati v točno določeni količini in jih tam, kjer je mogoče, tudi opustiti; da ne dobi vsa hrana enoličnega okusa. Treba je omeniti, da je lahko vsak dodatek sam zase neškodljiv, vsi, čez dan zaužiti pa lahko negativno vplivajo na zdravje.

Zaradi praktičnih razlogov je priporočljivo, da se v obratih družbene prehrane pripravlja največ dva jedilnika, saj je možno z velikostjo obroka in dodatkom kruha uravnati energijsko vrednost obroka za posamezne kategorije delavcev, ki opravljajo različno težka dela in naloge in nimajo enakih potreb po porabljeni energiji. Z dvema vrstama malic je možno preskrbovati delavce štirih kategorij (po težavnostni stopnji dela, ki ga opravljajo tako, da različne energijske potrebe uravnavamo s količino hrane in dodatkom kruha).

Problemi, ki se pojavljajo z družbeno prehrano, niso prisotni samo v naši DO. Gre, gledano širše, za vprašanje kakovosti in količine hrane pa za naše prehrabene navade, ki niso pravilne. Znano je, da zaužijemo preveč maščob (predvsem živalskih) in ogljikovih hidratov, pa premalo vitaminov in beljakovin. Tako je v zadnjih petnajstih letih porasla na primer poraba mesa na prebivalca z 31 na 64,7 kilograma.

Čeprav vlagamo velika sredstva za organizirano družbeno prehrano, opremo in šolanje kadrov, nismo preveč zadovoljni. Situacija s toplimi obroki delavcev ima še drugo plat. Dober namen, da bi delavci z dopolnilnim obrokom dobili dodatno energijo, da bi bolje in več delali, se je izrodil tako, da bi ljudje radi za čimmanj denarja dobili čim večji obrok. Večina zaposlenih je zaradi tega prenehala zajtrkovati (zajtrk že tako ni ena izmed naših hvalevrednih navad), tako da pričnejo delovni dan s praznim želodcem, delovni učinek pa je seveda manjši.

Kar 40 odstotkov energije, ki jo delavci zaužijejo s toplim obrokom, dajejo težko prebavljive maščobe, je pokazala raziskava. Te maščobe se prebavljajo štiri do pet ur, šele nato pride energija v mišice in možgane. To pomeni, da se delavci med malico ravno prav okrepijo za popoldanska domača dela. Vemo, kaj se dogaja v praksi, normativi o pravilni sestavi in količini obrokov niso dovolj upoštevani, premalo je mesa, premalo beljakovin, preveč maščob in ogljikovih hidratov. Pri pripravi malic pa pomembnejšo vlogo kot denar igra (ne)pri-zadovoljenost tistih, ki te obroke pripravljajo. Ljudje pa, saj vemo...

V družbeno prehrano bi morali vpeljati vsaj dve vrsti obrokov, ki naj bi bili prilagojeni razvitim težavnostnim stopnjam opravljenega dela.

V to smer je naravnani tudi sedanji sistem financiranja družbene prehrane med delom. Po zakonu o razporejanju celotnega dohodka namreč izdatki za prehrano delavcev na težjih delovnih mestih štejejo med materialne stroške v višini 10 odstotkov lanskega povprečnega republiškega osebnega dohodka na delavca, torej 1.700 dinarjev na mesec, za vse ostale delavce pa se zbirajo sredstva iz sklada skupne porabe. Marsikje je ta dvojnost sprejeta kot neupravičena delitev delavcev, vendar gre za delitev, ki je utemeljena z zdravstvenimi priporočili za pravilno kaloričnost hrane. Če naj bi bil obrok nadomestilo za količino porabljene energije, je jasno, da razlike morajo biti. Po drugi strani pa topli obrok mora biti resnično tisto, za kar je namenjen: za povečanje delovne storilnosti, ne pa da bi s toplim obrokom reševali osnovno prehrano delavcev — zajtrk, kosilo, večerjo.

Mislim, da so navedene splošne informacije dovolj ilustrirale sedanjo situacijo v družbeni prehrani sploh. Kako pa je pri nas?

V obratu družbene prehrane pripravimo letno približno 550.000 toplih obrokov, od tega 40.000 za tuje odjemalce, ostalo pa je za našo DO. Izračun letošnje planske cene znaša 117,97 din. Viri financiranja za topli obrok iz materialnih stroškov in SSP ter lastna udeležba delavcev, ne pokrivajo stroškov toplega obroka (nepokriti stroški ob koncu leta). Osnovna dejavnost našega obrata družbene prehrane je priprava toplih obrokov za delavce. Eksterna realizacija je sestavljena iz prodaje točilnice in kuhinje in s koriščenjem dvorane (veselice, koncerti). Dela in naloge v kuhinji potekajo v vseh izmenah in je v kuhinji zaposlenih 17 delavk oz. delavcev. Ta dela in naloge spadajo med težka fizična dela, po samem načinu dela so specifična in odgovorna. Zahtevajo posebno strokovno znanje in spretnost. Zaradi težavnosti v svetu takšna dela in naloge v večini primerov opravljajo moški.

V strežbi so zaposlene tri delavke, tudi njihova dela in naloge spadajo med težka fizična dela. Število vseh zaposlenih v ODP je 25 delavcev. Na koncu pa informacija o kalorični vrednosti naših malic v zadnjem času po podatkih zdravstvenega zavoda Maribor.

Kaloričnost toplega obroka se giblje od 920 Kcal do 1826 Kcal.

Tonka Krajnc

Predčasna pokojnina

S 1. 1. 1984 je začel veljati nov sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki temelji na Zveznem zakonu o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in na Republiškem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Med novostmi je možnost predčasne pokojnine. Zavarovanec lahko predčasno uveljavi starostno pokojnino, ko dopolni najmanj 35 let pokojninske dobe in 55 let starosti (moški) oz. 30 let pokojninske dobe in 50 let starosti (ženske).

Predčasna pokojnina se odmeri tako, da se starostna pokojnina, do katere bi imel zavarovanec pravico glede na pokojninsko dobo, če bi dopolnil 60 let oziroma zavarovanka, če bi dopolnila starost 55 let, zmanjšala:

— za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj za 1,5 %,

— za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe do 40 let (moški) oz. 35 let (ženske) pa 0,5 %.

Lestvica za zmanjšanje pokojnine:

Starost — let	Pokojninska doba	M	39	38	37	36	35
M	Ž	Ž	34	33	32	31	30
59	54	odstotek	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0
58	53	zmanjšanja	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5
57	52	pokojnine	5,0	5,5	6,0	6,5	7,0
56	51		6,5	7,0	7,5	8,0	8,5
55	50		8,0	8,5	9,0	9,5	10,0

Mnogo delavcev zanima, kakšno pokojnino bi dobivali, če se bi odločili za predčasno upokožitev. Zato sem izsledila razpredelnico, ki jo je pojasnila vodja oddelka za pokojninsko zavarovanje Republiške skupnosti SPIZ. Za lažje razumevanje vam to razpredelnico posredujem. V tej razpredelnici je pojasnjeno, kako bi bila odmerjena predčasna pokojnina dvema upokožencema (za žensko je treba vedno v prvih dveh kolonah odšteti pet let) s pokojninskima osnovama 15 tisoč oziroma 23 tisoč dinarjev ob različnih letih starosti in pokojninske dobe (to je število takoimenovanih delovnih let).

Starost moški	Pokojninska doba	Pokojninska osnova	% odmere glede na pok. dobo	Znesek starostne pokojnine	% zmanjšanja	Znesek predčasne pokojnine
55 let	35 let	15.000 din	75 %	11.250 din	10 % (7,5 + 2,5)	10.125 din
55 let	35 let	23.000 din	75 %	17.250 din	10 % (7,5 + 2,5)	15.525 din
59 let	39 let	15.000 din	83 %	12.450 din	2 % (1,5 + 0,5)	12.201 din
59 let	39 let	23.000 din	83 %	19.090 din	2 % (1,5 + 0,5)	18.708,20 din
57 let	37 let	15.000 din	79 %	11.850 din	6 % (4,5 + 1,5)	11.139 din
57 let	37 let	23.000 din	79 %	18.170 din	6 % (4,5 + 1,5)	17.079,80 din
56 let	38 let	15.000 din	81 %	12.150 din	7 % (6,5 + 0,5)	11.299,50 din
56 let	38 let	23.000 din	81 %	18.630 din	7 % (6,5 + 0,5)	17.325,90 din
59 let	35 let	15.000 din	75 %	11.250 din	4 % (1,5 + 2,5)	10.800 din
59 let	35 let	23.000 din	75 %	17.250 din	4 % (1,5 + 2,5)	16.560 din
55 let	39 let	15.000 din	83 %	12.450 din	8 % (7,5 + 0,5)	11.454 din
55 let	39 let	23.000 din	83 %	19.090 din	8 % (7,5 + 0,5)	17.562,80 din

Po prvem primeru iz te tabele bi upokoženec pet let do dopolnjene starosti 60 let dobival mesečno 10.125 din. Ko bi dopolnil 60 let, pa bi začel dobivati pokojnino brez zmanjšanja zaradi predčasne-

ga odhoda v pokoj, glede na dejansko dopolnjeno delovno dobo ob odhodu v pokoj (35 let — 75 %) to je po tabeli 11.250 din mesečno. Odstotki glede na pokojninsko dobo so:

Pokojninska doba	Zavarovanec	Zavarovanka	Pokojninska doba	Zavarovanec	Zavarovanka
15 let	35 %	40 %	28 let	61 %	71 %
15 let, 6 mesecev	35 %	41,5 %	28 let, 6 mesecev	62 %	72 %
16 let	37 %	43 %	29 let	63 %	73 %
16 let, 6 mesecev	38 %	44,5 %	29 let, 6 mesecev	64 %	74 %
17 let	39 %	46 %	30 let	65 %	75 %
17 let, 6 mesecev	40 %	47,5 %	30 let, 6 mesecev	66 %	76 %
18 let	41 %	49 %	31 let	67 %	77 %
18 let, 6 mesecev	42 %	50,5 %	31 let, 6 mesecev	68 %	78 %
19 let	43 %	52 %	32 let	69 %	79 %
19 let, 6 mesecev	44 %	53,5 %	32 let, 6 mesecev	70 %	80 %
20 let	45 %	55 %	33 let	71 %	81 %
20 let, 6 mesecev	46 %	56 %	33 let, 6 mesecev	72 %	82 %
21 let	47 %	57 %	34 let	73 %	83 %
21 let, 6 mesecev	48 %	58 %	34 let, 6 mesecev	74 %	84 %
22 let	49 %	59 %	35 let	75 %	85 %
22 let, 6 mesecev	50 %	60 %	35 let, 6 mesecev	76 %	—
23 let	51 %	61 %	36 let	77 %	—
23 let, 6 mesecev	52 %	62 %	36 let, 6 mesecev	78 %	—
24 let	53 %	63 %	37 let	79 %	—
24 let, 6 mesecev	54 %	64 %	37 let, 6 mesecev	80 %	—
25 let	55 %	65 %	38 let	81 %	—
25 let, 6 mesecev	56 %	66 %	38 let, 6 mesecev	82 %	—
26 let	57 %	67 %	39 let	83 %	—
26 let, 6 mesecev	58 %	68 %	39 let, 6 mesecev	84 %	—
27 let	59 %	69 %	40 let	85 %	—
27 let, 6 mesecev	60 %	70 %			

Starostna pokojnina se odmeri od pokojninske osnove po enotni lestvici tako, da znaša za 40 let (moški) oziroma 35 let (ženska) pokojninske dobe 85 %.

Pokojnine se med letom obvezno usklajujejo v skladu z Družbe-

nim dogovorom tako, da povprečno povečanje pokojnine v posameznem koledarskem letu doseže največ 90 % porasta nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev zaposlenih v SR Sloveniji v tem letu.

Jožica Tumpej

Dobitniki zlatega znaka

Tovarniški praznik in vse, kar je bilo povezano z njim, je že da-leč in na marsikaj smo že pozabili, toda ostalo je nekaj, kar je toliko pomembno, da ne zbledi tako hitro. Podelili smo zlate znake. Veliko več bi jih lahko, saj je med nami mnogo dobrih delavcev, vendar tudi pri podelitvi takih priznanj veljajo pravila. Lani smo podelili štiri zlate znake. Vsi vemo, kdo so dobitniki, v tej številki glasila pa vam predstavljamo enega — Stanka Zamuda iz tozda Proizvodnja aluminija.

Kako je mogoče po devetindvajsetih letih dela v elektrolizi ohraniti zdravje in mladostni videz, je bilo prvo, na kar sem pomislila, ko sem se srečala s tovarnišem Stankom Zamudo, ki bo že ob koncu tega leta postal upokojenec TGA.

Že zelo mlad je začel delati. Leto po vojni, ko se je začela obnova domovine so mlade vaskne fante kar s pozivi poklicali na razna udarniška dela. Zamuda se je udeležil veliko takih akcij. Pri sedemnajstih pa mu je očim dejal naj stoji z njim h Gradisu in tako se je začelo. Delal je po raznih gradbiščih od Maribora do Ljubljane, dokler 1955 ni prišel v TGA in ostal.

»Prišel sem kot navadni delavec in se zaposlil v elektrolizi. Leto dni sem delal na pečeh, nato pri črpalcih, ko smo aluminij še na roke »šafali«. To je bilo, lahko bi rekel, primitivno, enostavno delo. Tudi to sem delal približno leto, nato pa smo začeli uvajati vakuumsko črpanje. Iz vsake izmene so določili enega, da smo se začeli privajati na nov način črpanja in ko smo ga osvojili, so nas poslali nazaj za skupinovodje. Mene so določili za

Stanko Zamuda

dnevno izmeno, kjer sem skrbel za material in popravilo naprav.»

Ob delu si je pridobil tudi VKV, opravljal je razna odgovorna dela in ostal v dnevni izmeni hale B, katere vodja je že vrsto let.

In kako je biti vodja skupine, ki šteje okrog 40 ljudi? Nasmehne se in pove, da nič posebnega. »Pri delu pride kdaj pa kdaj do težav, toda znali smo jih rešiti. Tu se je »obrnilo« res veliko ljudi. Mnogo mladih je prišlo, sposobnih za delo — fizično — pa kaj, ko psihično niso vzdržali. Nekateri zaradi plinov, drugi enostavno niso obvladali tega dela. Jaz sem imel srečo, da sem se hitro navadil. Najhujše je, ko uhajajo plini, ki izgorevajo iz smole, sedajo na obraz in kožo drugod, kar obupno peče. Druga nadloga je ogljikov monoksid ter žvepleni plin, ki ovirata dihanje.

Na vse to se je potrebno navaditi. Poleg vsega pa mora elektrolizer delati tudi z dušo in srcem. Elektrolizer je tisti, ki vpliva na dobro ali slabo proizvodnjo. Mnogo dela ob peči je odvisno le od znanja in truda tistega, ki dela ob peči. Vodja izmene in tehnolog tu nista toliko pomembna.»

In kako hitro se lahko naučimo tega dela?

»Odvisno od človeka. Nekateri zelo hitro, drugi nikoli.»

Imamo tudi nekaj mladih, ki so končali srednje šole. Kakšen odnos do dela imajo ti ljudje?

»Z njimi pa res nimamo problemov. Samo pohvalim jih lahko. Veliko lažje je delati z ljudmi, ki so izučeni.»

Smo danes res drugačni?

»Včasih je bilo več discipline, več reda, drugačen odnos do dela smo imeli. Tudi po ukrepu se kaj dosti ni spremenilo. Občutek imam, da se več o tem govori in piše, mi pa nismo opazili drugega kot to, da se je zaprla kapija in da je potrebno točno žigosati kartico. S tem pa nismo kaj dosti storili za boljšo disciplino, sploh pa ne za storilnost. Učinka dela nismo dvignili.»

Kaj torej storiti?

»Teško bi odgovoril, kaj. Ljudje imamo veliko pravic, ob njih pa pozabljamo na dolžnosti. Teško je siliti nekoga, če nima volje. Največ učinka daje lastna volja.»

Kaj pa nered okrog elektroliz?

»Mi, predvsem dnevna izmena, posvečamo veliko skrbi, da počistimo okolje. Vem, da je ogromno nereda, samo to niso krivi samo elektrolizerji. Koliko stvari se odloži samo v času remonta. Tudi stvari, ki gredo v odpis obležijo ob cesti leto ali

več in kupi se večajo. Rešitev ni le v čistilnih akcijah, ampak v tem, da ima vsak točno določeno mesto, kam lahko kaj odloži.»

Je bilo pred leti tako?

»Spominjam se le tega, da smo imeli včasih vse prostore, koticke in dvorišče založeno z zalogami aluminija.»

Kaj pa ukrep? Se vam zdi da je bil nujen?

»Ne vem, kako bi rekel. Prizadelo nas je. Mislim, da bi se dalo tudi kakšno drugače ukrepati, če je bil kriv en sam človek, mu dopovedati, da ne dela prav, ne pa, da smo si nakopali sramoto.»

Česa se najraje spominjate? Kdaj vam je bilo v TGA najlepše?

»Rad sem imel svoje delo. Največje veselje pa mi je bilo, ko sem ob delu s sodelavci še kaj podebatiral in ugotovil, kje se da kaj izboljšati. Tako smo si z marsikatero inovacijo olajšali delo. V začetku službe za inovacije seveda ni bilo, vse, kar smo naredili je bilo v naše dobro. Niti pomislili nismo na nagrado tako kot zdaj, ko bi nekateri radi že za zamenjavo vijaka nagrado.»

Njegove samostojne inovacije so: spone za dviganje anodnih tokovodnikov, nož za rezanje anode, naprave na jakslih.

Nasmehne se in se spomni tistih začetkov TGA, ko so bili nagrajeni po delu. Ne spominja se več imena direktorja, ve pa, da je bilo to v letih 1956/57, tudi 1958, ko so vsak mesec po izplačilu dobili še plačano normo.

Toda, kje je že to, kasneje so bila v TGA tudi leta krize, tudi zdaj niso rožnati časi, pa vendar moj sogovornik gleda v bodočnost z veliko mero optimizma in pristavi »Vse se bo še porihalo, mora se!«
V.P.

Informacija o izgradnji visokotlačnega parnega kotla in toplifikaciji naselja

TOZD Tovarna glinice je leta 1980 naročila pri firmi Đuro Đaković — Slav. Brod izdelavo visokotlačnega parnega kotla. V investicijski sektor prihajajo razna vprašanja v zvezi s kotlom in toplifikacijo, zato objavljamo informacijo o poteku izgradnje.

Kotel bo postavljen na že predvideni prostor v obstoječi kotlarni. Zmogljivost kotla bo 40–50 t/h pregrete pare tlaka 44 bar, temp. 425°C, ki bo kurjen s premogovim prahom do 100 %, kot alternativa za zmogljivost do 50 %, pa bo kurjen s težkim kurilnim oljem, ki bo služilo kot rezerva za primer izpada mlina. Razlogi za nabavo novega kotla so dotrajanost obstoječih dveh VT kotlov ter opustitev kurjenja s kurilnim oljem na dveh nizkotlačnih parnih kotlih.

Po terminskem planu je predviden začetek montaže kotla 1. 5. 1984 in pričetek po-

izkusnega obratovanja 1. 12. 1984.

Del visokotlačne pare se bo uporabljal za gretje naselja Kidričevo, kjer so toplotne potrebe približno 4.200 kW (3.612.000 kcal/h). Toplotna postaja bo locirana ob kotlarni v TGA. Primar je para 4,8 bar, 250°C, sekundar pa vrela voda 130/70°C. Ogrevanje naselja bo tako z vrelo vodo 130°C, ne pa s paro, kot nekateri zmotno mislijo. Od toplotne postaje poteka toplotni vod do naselja in to nadzemno. V naselju se toplotni vod razveja v tri veje in poteka v kinetah do posameznih objektov. V teh objektih se izvedejo indirektno toplotne postaje. V objektih, kjer še ni inštalacij je prav tako predvidena izvedba. Tako bo celotno naselje toplifikirano. Ogrevanje prvih stanovanj v naselju Kidričevo je predvideno v kurilni sezoni 1985/86. Treba je poudariti, da toplifikacija naselja spada

pod Samoupravno stanovanjsko skupnost Ptuj, TGA pa daje samo nizkotlačno paro, kar znaša v kurilni sezoni približno 5 t/h. V letu 1981 je bil podpisan Samoupravni sporazum, ki določa, da bo TGA Kidričevo TOZD Tovarna glinice dolgoročno dobavljala nizkotlačno paro za gretje prostorov sovlagateljem (Stanovanjska skupnost Ptuj, MIP, Pleškar).

Čiščenje dimnih plinov od novega kotla poteka na sodoben način v elektrofiltru, ki bo nameščen zunaj kotlovnice. Dimni plini novega kotla so speljani v obstoječi dimnik. V elektrofiltru se dimni plini očistijo na predpisano vrednost, tako da ostane v njih maksimalno do 150 mg/m³ prašnih delavcev. Pri proizvodnji pare, ki jo bo proizvedel novi kotel približno 280.000 ton letno, se pojavi 28.734 ton letnega pepela letno. Pri stopnji odpraševanja elektro fil-

tra 99,74 %, se samo še 0,26 % letnega pepela izloči prek dimnika v atmosfero, to je približno 74 ton letno. Ti podatki veljajo seveda samo za novi kotel, ki ima vgrajen elektrofilter; ker bo dejansko obratoval samo eden od obstoječih starih kotlov in novi kotel, lahko z namestitvijo elektrofiltra za novi kotel pričakujemo 50 % izboljšanja zraka (polovico manj onesnaževanja okolja).

Od dodatne opreme, ki jo bomo nabavili, je potrebno omeniti nov napajalni sistem, termično pripravo vode in 0,4 kV energetski razvod (trafo postaja).

Cena investicije s podrazitvami do konca leta 1984 znaša 378.300.000 din. V tej vrsti zajema strojna in elektrooprema 86 %, gradbena dela 5 %, ostalo 9 %. Financiranje je s strani TGA 71 %, s strani sovlagateljev 29 %.

Grobšek Bojan, dipl. ing.

Kako smo poslovali

Tabela I — dinamika poslovanja — indeksi fizičnega obsega

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu novembru. Kolona indeksi v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta ter odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom poslovanja 1983.

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan poslovanja		DOSEŽENO				INDEKSI			
		1982		1983		1983/1982		1983			
		XI.	I.—XI.	XI.	I.—XI.	7:5	8:6	7:3	8:4		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
Al hidrat — Al2O3	t	9.506	97.096	10.041	94.626	10.226	96.740	102	102	108	100
Od tega: predel. Al2O3	t	344	4.220	—	—	549	5.773	—	—	164	137
Kalcinirana glinica	t	8.126	91.370	8.198	94.533	8.209	90.702	100	96	101	99
Prod. hidrat — Al2O3	t	—	—	—	1.884	—	34	—	2	—	—
Prod. hidrat — Al2O3 predel.	t	334	4.220	205	643	549	5.682	268	884	164	135
Skupaj (kalc. gl. + prod. h.)	t	8.460	95.590	8.403	97.060	8.758	96.418	104	99	104	101
Raztop. vodno steklo	t	452	5.033	368	2.852	777	5.987	211	210	172	119
Zeolit A — suhi	t	141	1.574	45	339	192	1.197	427	350	136	75
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolit. Al — hala A	t	1.721	19.156	1.754	19.155	1.693	19.071	97	100	98	100
Elektrolit. Al — hala B	t	2.066	23.005	2.131	23.287	2.052	23.073	96	99	99	100
Skupaj A + B	t	3.787	42.161	3.885	42.442	3.745	42.144	96	99	99	100
Anodna masa	t	2.241	24.018	2.317	23.133	1.103	22.208	48	96	49	92
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati	t	1.382	15.381	1.680	20.139	1.597	19.210	95	95	116	125
Al formati — za izpiralce	t	82	915	—	—	146	1.254	—	—	178	137
Al žica	t	501	5.582	719	5.163	524	5.910	73	114	105	106
Al trak — za prodajo	t	575	6.405	535	5.746	44	2.152	8	37	8	34
Al trak — za rondice	t	99	1.098	8	11	300	1.786	—	—	303	163
Rondelice	t	49	549	4	13	130	773	—	—	265	141
Izparilniki	t	41	458	—	—	56	302	—	—	137	66
Al zlitine: gnetne	t	575	6.405	772	5.765	910	7.777	118	135	158	121
livarske	t	723	8.053	356	6.255	783	5.670	220	91	108	70
Predzlitine: lastna poraba	t	84	936	76	716	109	1.046	143	146	130	112
za prodajo	t	—	—	—	79	—	39	—	49	—	—
Drogi za kline + stikala	t	10	104	9	120	7	64	78	53	70	62
LIVARNA SKUPAJ	t	4.121	45.886	4.159	44.007	4.606	45.938	111	104	112	100
Pretapljanje Al	t	493	5.490	824	7.318	395	4.499	48	61	80	82

TOZD Tovarna glinice

V mesecu novembru smo proizvedli 10.226 ton Al hidrata Al2O3, od tega je predelava 549 ton Al hidrata Al2O3. S to količino smo presegli planirano proizvodnjo za 720 ton oz. 8 %, proizvodnjo v istem mesecu preteklega leta pa smo presegli za 185 ton oz. 2 %.

Kumulativna proizvodnja od I—XI je 96.740 ton, od tega predelano 5.773 t in je manjša od predvidene v letnem planu za 356 ton, od proizvodnje v istem obdobju preteklega leta pa je večja za 2.114 ton (indeks 102). Proizvodnja kalcinirane glinice je v novembru dosežena z 8.209 ton, Al hidrata Al2O3 iz predelave smo prodali 549 ton, to je skupaj 8.758 ton in presega planirano proizvodnjo za 298 ton oz. 4 %.

Od januarja do novembra smo skupaj proizvedli (kalcinirana glinica in Al hidrat Al2O3 za prodajo) 96.418 ton, to je 828 ton več kot smo načrtovali (indeks 101) in 642 ton manj kot v istem obdobju preteklega leta (indeks 99).

Iz tabele II je razvidno, da smo pri proizvodnji in predelavi Al hidrata Al2O3 v enajstih mesecih porabili 100 % boksita, 95 % Na hidroksida, 102 % pare, 110 % žganega apna in 106 % električne energije.

Pri kumulativni proizvodnji kalcinirane glinice smo v obdobju I—XI presegli porabo toplotne energije za 10 % in električne energije za 4 %, medtem ko je poraba pare manjša za 4 %, Al fluorida pa za 28 %. V mesecu novembru smo proizvedli 777 ton razto-

pljenega vodnega stekla, to pomeni, da smo presegli plan za 325 ton oz. 72 %. V obdobju I—XI je proizvedeno 5.987 ton torej za 953 ton presega načrtovano proizvodnjo (indeks 119), proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta pa za 3.135 ton (indeks 210). Proizvodnja zeolita A — suhega je od januarja do novembra dosežena z 1.187 ton, to je samo 75 % planirane proizvodnje.

TOZD Proizvodnja aluminija

V elektrolizi A smo v mesecu novembru proizvedli 1.693 ton elektrolitskega Al, ter s to količino nismo dosegli predvidene proizvodnje za 28 ton oz. 2 %. V obdobju I—XI je doseženo 19.071 ton, torej je za 85 ton manjše od planirane proizvodnje v letnem planu poslovanja in od enakega obdobja v preteklem letu (indeks 100).

V elektrolizi B je novembrska proizvodnja 2.052 ton, torej je za 14 ton oz. 1 % manjša od načrtovane. Kumulativna proizvodnja od I—XI je 23.073 ton in je za 68 ton večja kot v planu (indeks 100).

Skupna proizvodnja hale A + B je dosežena v času I—XI z 42.144 ton ter je za 17 ton manjša od načrtovane v letnem planu poslovanja.

V hali A smo v obdobju I—XI presegli samo porabo Al fluorida za 17 %, medtem ko je poraba ostalih surovin pod planom in sicer: anodna masa (indeks 97), kriolit (indeks 80) in električna energija (indeks 99).

Tudi v hali B smo pri kumulativni proizvodnji porabili manj surovin kot smo predvi-

Tabela II: Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizvoda

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan 1983	DOSEŽENO		INDEKSI	
			XI.	I.—XI.	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al hidrat Al2O3						
— boksit	t *	2,630	2,356	2,627	90	100
— Na hidroksid	t *	0,10995	0,08952	0,10497	81	95
— para	t	4,450	4,089	4,545	92	102
— žgano apno	t	0,032	0,03002	0,03523	94	110
— el. energija	kWh	349,344	317,605	370,169	91	106
Kalcinirana glinica						
— toplotna energija	GJ	4,785	5,440	5,262	114	110
— para	t	0,04178	0,03996	0,04002	96	96
— Al fluorid	t	0,00025	0,00011	0,00018	44	72
— el. energija	kWh	31,47405	33,65400	32,71308	107	104
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al — hala A						
— glinica	t	1,920	1,91988	1,91940	100	100
— anodna masa	t	0,585	0,54752	0,56564	94	97
— kriolit	t	0,035	0,02886	0,02789	82	80
— Al fluorid	t	0,035	0,04315	0,04091	123	117
— el. energija	kWh	17,973,4	18,114	17,826	101	99
Elektrolitski Al — hala B						
— glinica	t	1,920	1,91999	1,91994	100	100
— anodna masa	t	0,570	0,54443	0,55971	96	98
— kriolit	t	0,035	0,03228	0,02960	92	85
— Al fluorid	t	0,035	0,04537	0,03997	130	114
— el. energija	kWh	17,399,4	17,455	17,242	100	99
Anodna masa						
— petrolkoks	t	0,67165	0,67582	0,58313	101	87
— katranska smola	t	0,338015	0,33644	0,31131	100	92
— mazut	t	0,0055	0,00339	0,00335	62	61
— el. energija	kWh	150	177	127	118	85

deli, edino Al fluorida smo porabili za 14 % več.

V novembru smo proizvedli 1.103 ton anodne mase, kar je za 1.138 ton oz. 51 % manj kot smo načrtovali in 1.214 ton manj, kot v istem mesecu preteklega leta (indeks 48). Od januarja do novembra je proizvedeno 22.208 ton, to pomeni

1.810 ton manj od planirane v letnem planu poslovanja (indeks 92) in 925 ton manj od enakega obdobja v preteklem letu (indeks 96).

Pri proizvodnji anodne mase smo v času od I—XI porabili 87 % petrolkoks, 92 % katranske smole, 61 % mazuta in 85 % el. energije.

(Nadaljevanje na 14. strani)

Kako smo poslovali

Tabela I — dinamika poslovanja — indeksi fizičnega obsega

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu decembru. Kolona indeksi v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta ter odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom poslovanja 1983.

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan poslovanja		DOSEŽENO				INDEKSI			
		1982		1983		1983/1982		1983			
		XII.	I.—XII.	XII.	I.—XII.	7:5	8:6	7:3	8:4		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
Al hidrat — Al2O3	t	7.818	104.914	9.689	104.315	9.366	106.106	97	102	120	101
Od tega: predel. Al2O3	t	340	4.560	—	—	426	6.199	—	—	125	136
Kalcinirana glinica	t	8.384	99.754	8.977	103.509	8.987	99.689	100	96	107	100
Prodani hidrat — Al2O3	t	—	—	—	1.884	150	184	—	10	—	—
Prod. hydr. — Al2O3 — pred.	t	340	4.560	464	1.107	426	6.108	92	552	125	134
Skupaj (kalc. gl. + prod. h.)	t	8.724	104.314	9.441	106.500	9.563	105.981	101	100	110	102
Raztopljeno vodno steklo	t	467	5.500	493	3.345	837	6.824	170	204	179	124
Zeolit A — suhi	t	146	1.720	63	402	166	1.353	263	337	114	79
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrol. Al — hala A	t	1.778	20.934	1.779	20.934	1.819	20.890	102	100	102	100
Elektrol. Al — hala B	t	2.135	25.141	2.131	25.419	2.106	25.180	99	99	99	100
Skupaj hala A + B	t	3.913	46.075	3.910	46.353	3.925	46.070	100	99	100	100
Anodna masa	t	2.559	26.577	3.579	25.812	3.121	25.329	87	98	122	95
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati	t	1.428	16.808	1.796	—	155	1.409	—	—	182	141
Al formati — za izparilce	t	85	1.000	—	5.467	16	5.926	5	108	3	97
Al žica	t	518	6.100	305	5.947	19	2.133	—	36	—	30
Al trak — za prodajo	t	595	7.000	201	13	146	1.932	—	—	143	161
Al trak — za rondice	t	102	1.200	2	14	117	890	—	—	229	148
Rondelice	t	51	600	1	1	18	320	—	—	43	64
Izparilniki	t	42	500	1	6.567	862	8.639	107	132	145	123
Al zlitine: gnetne	t	594	7.000	802	6.517	1.303	6.973	497	107	174	79
livarske	t	747	8.800	262	788	110	1.156	153	147	126	113
Predzlitine: lastna poraba	t	87	1.022	72	79	—	39	—	49	—	—
za prodajo	t	—	—	—	120	6	70	—	58	60	61
Drogi za kline + stikala	t	10	114	—	47.449	4.549	50.532	132	106	107	101
LIVARNA SKUPAJ	t	4.259	50.144	3.442	8.921	91	4.590	6	51	18	77
Pretapljanje Al	t	510	6.000	1.602	—	—	—	—	—	—	—

TOZD Tovarna glinice

V mesecu decembru smo proizvedli 9.366 ton Al hidrata Al2O3, od tega je predelano 426 ton Al hidrata Al2O3. S to količino smo presegle planirano proizvodnjo za 1.548 ton oz. 20 %, proizvodnje v istem mesecu preteklega leta pa nismo dosegli za 323 ton oz. 3 %.

Kumulativna proizvodnja od I—XII je 106.106 ton, od tega je predelava 6.199 ton Al hidrata Al2O3 in je večja od predvidene v letnem planu poslovanja za 1.192 ton (indeks), od proizvodnje v istem obdobju preteklega leta pa je večja za 1.791 ton (indeks 102).

Proizvodnja kalcinirane glinice je v decembru dosežena za 8.987 ton, Al hidrata Al2O3, iz redne proizvodnje smo prodali 150 ton, iz predelave pa 426 ton, to je skupaj 9.563 ton oz. 839 ton več kot smo načrtovali (indeks 107).

Od januarja do decembra smo skupaj proizvedli (kalcinirana glinica in Al hidrat Al2O3 za prodajo) 105.981 ton, to je 1.667 ton oz. 2 % več kot smo planirali v letnem planu poslovanja in 519 ton manj kot v enakem obdobju preteklega leta.

Iz tabele II je razvidno, da smo pri proizvodnji in predelavi Al hidrata Al2O3 v celem letu porabili 100 % boksita in Na hidroksida, 102 % pare, 116 % žganega apna in 105 % električne energije.

Pri kumulativni proizvodnji kalcinirane glinice smo v obdobju I—XII presegle porabo toplotne energije za 10 % in električne energije za 3 %, medtem ko je poraba pare

manjša za 4 %, Al fluorida pa za 28 %.

V mesecu decembru smo proizvedli 837 ton raztopljene vodnega stekla, to pomeni, da smo presegle plan za 370 ton ali 79 %. Od začetka do konca leta je proizvedeno 6.824 ton, torej za 1.324 ton presega načrtovano proizvodnjo (indeks 124), proizvodnjo v preteklem letu pa za 3.479 ton (indeks 204).

Proizvodnja zeolita A — suhega je v času od I—XII dosežena z 1.353 ton, torej smo dosegli plan samo 79 %.

TOZD Proizvodnja aluminija

V elektrolizi A smo v decembru proizvedli 1.819 ton elektrolitskega Al ter smo s to količino presegle predvideno proizvodnjo za 41 ton oz. 2 %. Celotna proizvodnja znaša 20.890 ton in je za 44 ton manjša od planirane v letnem planu poslovanja in od proizvodnje v preteklem letu (indeks 100).

V elektrolizi B je decembrska proizvodnja 2.106 ton, torej je za 29 ton manjša od predvidene (indeks 99). Kumulativna proizvodnja od I—XII je 25.180 ton in je za 39 ton večja kot v planu (indeks 100). Skupna proizvodnja hale A in B je dosežena v celem letu za 46.070 ton, kar pomeni, da je samo 5 ton manjša od načrtovane v letnem planu poslovanja.

V hali A smo v času od januarja do decembra presegle samo porabo Al fluorida za 18 %, medtem ko je poraba ostalih surovin pod planom in sicer: anodna masa (indeks

Tabela II: Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizvoda

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan 1983	DOSEŽENO		INDEKSI	
			XII.	I.—XII.	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al hidrat — Al2O3						
— boksit	t *	2,603	2,446	2,611	94	100
— Na hidroksid	t *	0,10626	0,11697	0,10603	110	100
— para	t	4,450	4,618	4,551	104	102
— žgano apno	t	0,032	0,05747	0,03720	180	116
— elektr. energija	kWh	349,344	344,206	367,877	99	105
Kalcinirana glinica						
— toplotna energija	GJ	4,785	5,409	5,275	113	110
— para	t	0,04223	0,04451	0,04043	105	96
— Al fluorid	t	0,00025	0,00016	0,00018	64	72
— el. energija	kWh	31,81343	32,02697	32,65123	101	103
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrol. Al — hala A						
— glinica	t	1,920	1,92005	1,91946	100	100
— anodna masa	t	0,585	0,56843	0,56588	97	97
— kriolit	t	0,035	0,02759	0,02786	79	80
— Al fluorid	t	0,035	0,04599	0,04135	131	118
— el. energija	kWh	17,973,4	17,267	17,778	96	99
Elektrol. Al — hala B						
— glinica	t	1,920	1,91981	0,91993	100	100
— anodna masa	t	0,570	0,60064	0,56313	105	99
— kriolit	t	0,035	0,03093	0,02971	88	85
— Al fluorid	t	0,035	0,03914	0,03990	112	114
— el. energija	kWh	17,339,4	17,379	17,254	100	99
Anodna masa						
— petrolkoks	t	0,67165	0,68713	0,59595	102	89
— katranska smola	t	0,338015	0,34049	0,31490	101	93
— mazut	t	0,0055	0,00356	0,00337	65	61
— el. energija	kWh	150	152	130	101	87
* — programiran normativ						

97), kriolit (indeks 80) in električna energija (indeks 99).

Tudi v hali B smo pri kumulativni proizvodnji porabili manj surovin kot smo predvideli, edino Al fluorida smo porabili za 14 % več.

V decembru smo proizvedli 3.121 ton anodne mase, kar je za 562 ton oz. 22 % več kot

smo načrtovali in 458 ton oz. 13 % manj kot v istem mesecu preteklega leta.

Od začetka do konca leta je proizvedeno 25.329 ton, to pomeni 1.248 ton manj od planirane proizvodnje (indeks 95) in 483 ton manj od proizvodnje v preteklem letu (indeks 98).

(Nadaljevanje na 14. strani)

Obisk v naši obratni ambulanti

Bilo je prejšnjo sredo, 25. januarja, ura je kazala nekaj čez 13. V sobi, verjetno dežurni, se je zbrala vsa belo-modra ekipa, ki je bila ta dan v službi. Poznamo jo, imamo jo za svojo, čeprav to ni in verjetno bi bilo veliko bolje, če bi to bila. Naša tovarna daje za zdravstveno varstvo, kamor sodijo obdobjni pregledi, specialni pregledi, dežurstvo v obratni ambulanti in preventivne akcije, veliko sredstev (za letos smo planirali 7,101.299,64 din). Delavci obratne ambulante se vsekar trudijo, da bi delali čim bolje, čeprav za svoje delo niso dovolj nagrajeni. Prav zato se ne smemo čuditi, če pride kdaj pa kdaj do »kratkega stika« in problemov, ki jih v sami obratni ambulanti in kadrovske splošnem sektorju ne morejo rešiti. Naše zahteve, hočemo stalnega zdravnika, pa deajo več ali manj v prazno, kajti TOZD osnovno zdravstveno varstvo, kamor sodi obratna ambulanta, plačuje doslej zdravnika le s 25.000 dinarji. Se potem čudimo, če v obratno ambulanto noče nobeden specialist.

V pogovoru so sodelovali: dr. Abbas, dr. Hromiš in sestre: Pavla, Majda, Ema ter Marinka.

dr. Abbas

Sestra Pavla mi je na kratko predstavila obratno ambulanto:

»Imamo dva zdravnika, štiri sestre, od katerih delata dve v izmeni, ena v administraciji, ena v zdravstveni kurativi in ena v preventivi (sprejem v službo, serijski pregledi). Dve sestri delata v fiziologiji dela, v času serijskih pregledov prihaja vsak drugi dan še sestra, ki dela v laboratoriju, stalno pa je pri nas tudi čistilka.«

Največ stika z ljudmi ima dr. Abbas, zato pogledimo, s katerimi problemi se najpogosteje srečuje.

»Pravzaprav je to disciplina. Dogovorili smo se, da pacienti prihajajo v ambulanto do 10. ure, da jih lahko, če je potrebno, še isti dan napotimo na preiskave. Propustnice niso naša muha, uvedli smo jih v dogovoru s kadrovske socialno službo, da so tako obveščeni, kako dolgo ljudje čakajo v ambulanti, so v staležu, evidenca je tako točna. Toda ljudje še vedno ne prihajajo s propustnicami. Drugo, kar

bi omenil, je ta odnos pacient — zdravnik. Ljudje izsiljujejo stalež, ne vsi, veliko pa je takih primerov, predvsem, ko imajo kakšno delo, pa hočejo na vsak način v stalež. Hočem se z njimi pogovoriti, a velikokrat pride do neprijetne situacije, ko ljudje ne izbirajo več besed, postanejo nesramni, celo agresivni in v takih primerih mi ne ostane drugo, kot da napišem prijavo za disciplinsko komisijo.«

Velik problem je tudi alkoholizem. Tu so prosili za pomoč kadrovske soc. službo, kajti sami temu problemu niso kos. So ljudje, ki se jim izostanki z dela ponavljajo. »V takih perečih problemih je potrebno vključiti psiho-

sestra Majda

loga, socialno delavko in delovna organizacija mora nastopiti zelo odločno in človeka postaviti pred dejstvo: zdravljenje ali odpust. Jaz ne morem človeka poslati na zdravljenje, če sam ne pristane. Ne morem ga prisiliti. Hudo pa je, ko pridejo k meni in na tisoč načinov hočejo opravičiti izostanek in lažejo. Tako zgubljam čas in trošimo sredstva, ko jih pošiljamo na preglede za namišljene stvari.«

Pogovor postane živahnejši in če smo pri problemih osebja, toda še sestra Ema neprimerne prostore. Moti jih prepah in sploh veter vnaša prah, zaradi katerega je delo še težje. »Ne

sestra Pavla

dr. Hromiš

moremo nuditi nobene kirurške pomoči,« pove dr. Abbas, »prah je toliko prisoten, da lahko pride do infekcije. Tako moramo tudi tisto, kar bi lahko opravili tukaj, poslati na kirurgijo v Ptuj.«

Ta dan je bil dokaj miren. Obiska je bilo sicer precej, vendar nobenih težjih problemov, in začuda, vsi so imeli propustnice, kadar pa teh ni, se navadno začenejo problemi.

Sestre, ki delajo v preventivi in nočni izmeni imajo manj kontakta z ljudmi, tako tudi manj konfliktov. »K nam prihajajo bolj

po pomoč,« pove sestra Pavla. »Drugačen odnos imajo do te sobe kot one. Sestra v administraciji nehoti postane tarča za vse. Pri nas pa tudi ni staleža in propustnic, s katerimi se vse začneja. Med neprijetnosti nočnih sester pa štejemo razne klice po telefonu z nesramnimi domislicami sredi noči in še več, ko te kličejo k ponesrečencu, ki ga sploh ni.«

sestra Marinka

»Zadovoljne pa smo,« nadaljuje sestra Pavla, »s sodelovanjem

sestra Ema

s KSS in vsemi, ki ob sistematskem pregledu sodelujejo s sestro. Edino, kar nam dela probleme je nerodnost ali pozabljenost ljudi, ki nam ne prinašajo izvidov ali pa sploh ne gredo na preiskave in tako ob sistematskem pregledu ostane 50—60 primerov, ki jih ne moremo zaključiti. Mislim, da je DO storila zelo veliko, da imamo tako organizirano. Iz drugih DO hodijo na preglede na medicino dela v Ptuj, kjer zamudijo ure in ure. Pri nas pa nekatere moti že to, da imamo laboratorijske preiskave vsak drugi dan.«

»Občutek imam,« doda dr. Abbas, »da se ti ljudje sploh ne zavedajo, da hodijo na preglede sebi v dobro, za svoje zdravje, ne pa zato, da vsak le čaka, kdaj ga bomo premestili kam drugam na lažje delo.«

(Nadaljevanje na 13. strani)

Ordinacijski čas obratne ambulante je določen — do 13. ure. Zgodi pa se seveda, da se nabere tudi 70 celo 80 pacientov v enem samem dopoldnevu. Težko je, kadar mora to delo opraviti en sam zdravnik. Kje drugje — npr. zdravstvenem domu, bi lahko pacienta pustil čakati do popoldneva, ga napotil k drugemu zdravniku, tega tu ne more storiti. Pacient je dolžan priti v svojo obratno ambulanto in tudi zdravnik nima druge izbire, kot da ga pregleda.

To so problemi. Je pa tudi nekaj stvari, s katerimi je dr. Abbas zadovoljen — na pr. s sodelovanjem med OA in Kadrovsko socialno službo ter sodelovanjem z vodstvi tozdvov na pr. Promet, Proizvodnja, Vzdrževanje. »Sodelovanje je izredno, vse je odvisno od vodstva. Zanimajo se za svoje, pridejo sem, se pogovorimo, navdušen sem nad tem. Rad bi imel z vsemi takšne kontakte.«

Povzetek navodil za izdajo posebnih propustnic za obisk zdravnika

Delavec, ki se iz zdravstvenih razlogov ne čuti sposobnega za delo in želi obiskati zdravnika v zgoraj navedenem času, mora k zdravniku na začetku delovnega časa — do 10. ure s posebno propustnico, ki jo dobi pri svojem nadrejenem. To propustnico odda z zdravstveno izkaznico v OA. Po končanem zdravstvenem pregledu delavka OA vpiše na propustnico uro končanega pregleda in podatke o eventualnem staležu.

Delavec, ki je naročen na kontrolni pregled o OA naj se zgleda s posebno propustnico pri zdravniku od 10. do 12. ure, kolikor mu ni bil s strani izrecno določen drugi čas.

Potrjeno propustnico vrne delavec v TOZD oz. sektor, kjer mu lahko le na osnovi potrjene propustnice evidentirajo čas prisotnosti oz. ure rednega dela.

Delavec, ki ne odda potrjene propustnice v TOZD oz. sektorju in mu ni bil priznan bolniški stalež se odsotnost z dela zaradi nameravanega obiska zdravnika šteje za neopravičen izostanek z dela.

Po zaključku odsotnosti z dela zaradi bolezni, se mora delavec javiti v TOZD oz. sektorju z zdravstveno izkaznico zaradi ugotovitve in ureditve bolniške.

IZDAJANJE PROPUSTNIC

Vsak delavec, ki bo iskal zdravniško pomoč v OA TGA v svojem prostem času, bo pri vstopu v TGA pri vratarju dobil propustnico za zdravnika, na katero se bo podpisal vratar.

Propustnico je potrebno po obisku zdravnika vrniti vratarju, razen v primeru, da je delavec nastopil bolniški stalež. V tem primeru mora propustnico oddati v pisarni TOZD, kjer je zaposlen.

Kadrovske in z aparaturami je naša obratna ambulanta dobro opremljena, da se lahko kosa z dispanzerjem.

Rabili bi le še stalno nameščenega zdravnika medicine dela.

Pa še nekaj predlogov. Lažje bi bilo priti do ponesrečenca, če bi imela obratna ambulanta vozilo, kolo namreč ni dovolj. Prav bi bilo tudi to, da bi ponesrečencu sodelavci nudili že takoj prvo pomoč (po testih sodeč, smo v naši DO dobro pripravljeni). Zelo neprijetno pa je za sestro in ponesrečenca, če stojijo le vsi okrog njiju, komentirajo, dajejo nasvete in podobno.

Glede na to, da imamo v naši delovni organizaciji veliko železnih bolnikov, predlagata zdravnik, naj bi se morda vključil sindikat v akcijo za dietno prehrano. Res je, da dobijo ti bolniki dodatek — denarno nadomestilo, a kaj, ko so na delu le ob hladni malici, kar samo škodi njihovega zdravju. Tudi za ostalo malico velja, da mora biti topla, veliko je namreč pripomb, da pride do delilnih mest že hladna.

To je le delček iz pogovora v obratni ambulanti.

Sestre so naročile, da so hvaležne za vse usluge, ki jih nudijo vzdrževalci, mizarji, v kupirnici, na telefonski centrali in še kje.

Mnogo je stvari, ki jih je treba nujno popraviti, na hitro storiti, kaj bi bilo, če bi morale čakati na usluge svoje službe iz Ptuja.

Tako torej živimo v sožitju, ki

ISKRICI

— Prijatelj, zakaj si tako poklapan?

— Ah, ne vprašaj. Kamorkoli pridem, me evidentirajo za kakšno funkcijo.

bi lahko bilo včasih še boljše. Kako prijetno je tudi nam, ko dobimo recept kar po telefonu, ali kakšno drugo uslugo. In če pride kdaj do nesporazuma, ne smemo jemati vsega tako tragično. Tudi v ambulanti so le ljudje s svojimi specifičnimi problemi. V.P.

— Bo brazgotina pozneje vidna?, prestrašena po operaciji slepiča sprašuje Majda.

— Draga moja, to bo pa čisto od vas odvisno..., jo tolaži zdravnik.

ZAHVALI

Že nekaj časa sem upokojeva, toda v mislih se še vedno vračam na delo, med svoje sodelavce, v našo tovarno.

Hvaležna sem vam za srebrni znak, osnovni organizaciji tozda Tovarna glinice se zahvaljujem za lepo darilo, prav tako pa tudi aktivu krvodajalcev.

Vsem iskrena hvala!
Stefka LETONJA

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem na žagi ter prevzemu v TOZD Predelava aluminija za izrečena sožalja in denarno pomoč, ki so mi jo izkazali v najtežjih trenutkih.

Janez Zveglja

Nesreče pri delu

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD GLINICA	2	1	3
TOZD PROIZVODNJA AL.	5	1	6
TOZD VZDRŽEVANJE	4	3	7
TOZD PROMET	4	0	4
	15	5	20

Vzroki: vrata, poledenelo cestišče, odprtina v tleh, el. celica, voziček za prevoz al., sporna anodnega klina, kolo, ročno orodje, cestišče, elektro voziček, zunanji delovni prostor.

TOZD GLINICA

1. TOMAŽIČ Slavko, mat. št. 5598, roj. 10. 5. 1960, stanujoč Kajuhova ul. 11, Kidričevo, zaposlen v TOZD Tovarna glinice — rdeči del. Ponesrečenec je šel za svojim sodelavcem iz sanitarnega prostora. Z leve roke je hotel pridržati nihajoče krilo vrat pri čemer mu je stisnilo mezinca leve roke med krili nihalnih vrat.

2. LOVRENIČ Štefan, mat. št. 2553, roj. 12. 7. 1938, stanujoč Grajenščak 65, zaposlen v TOZD Tovarna glinice — rdeči del. Imenovani se je peljal s kolesom na delo. Na cesti Grajena—Ptuj ga je na poldenelem cestišču zaneslo in je padel. Pri padcu je utrpel močan udarec po kolenu leve noge.

3. ZAJC Ivan, mat. št. 2730, roj. 23. 2. 1934, stanujoč Apače 282, zaposlen v TOZD Tovarna glinice — beli del. Pri vstavljanju gumijastih čepov v napajalni vod C 3 filtra je stopil skozi režo med mrežami podesta v aluminatni lug. Pri tem si je opeknel gleženj leve noge. Vzrok: Neurejeno delovno okolje.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. LESJAK Stanko, mat. št. 6035, roj. 3. 11. 1960, stanujoč Apače 80, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija. Poškodovanec se je peljal s kolesom z motorjem na delo ter na cesti pred TGA pri izogibanju kolesarja, ki se je peljal iz smeri Hajdina, padel. Pri padcu si je poškodoval levo ramo. Utrpel je močan udarec.

2. LENART Mihael, mat. št. 5351, roj. 1. 10. 1939, stanujoč Štrafelova ul. 13, Ptuj, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — hala B. Pri zagonu kolesa na cesti Štrafelove ulice mu je z levega pedala spodrsnilo in je padel. Pri padcu se je močno udaril v koleno desne noge.

3. MARKOTIČ Petar, mat. št. 6209, roj. 17. 1. 1960, stanujoč Cankarjeva ul. 16, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — hala B. Ponesrečenec je opravljal delo črpalca. Pri črpanju 538. elektrolitske celice je dal komando traktoristu, da premakne voziček nazaj, traktorist pa je premaknil naprej in pri tem povozil ponesrečenca po prstih desne noge.

4. FURJAN Vjekoslav, mat. št. 4242, roj. 10. 6. 1954, stanujoč Arbeiterjeva ul. 7, Rabelčja vas, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — hala B.

Ponesrečenec je pospravljaval delovno okolje. Pri zlaganju spon za anodne kline mu je spona zdrsnila iz rok in mu poškodovala tretji prst desne roke.

5. KOREZ Franc, mat. št. 4407, roj. 7. 4. 1950, stanujoč Kočice 9, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — hala A. Imenovani je nameščal črpalno cev v 307. elektrolitsko celico. Pri vstavljanju cevi na črpalni lonec je traktorist potisnil voziček nazaj in pri tem ponesrečenca stisnil prste leve noge.

6. BELŠAK Milan, mat. št. 5063, roj. 11. 10. 1954, stanujoč Kidričevo 13, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — hala B. Ponesrečenec je ugašal anodni efekt z lesenim drogom. Zaradi burne reakcije je tekoči kriolit ponesrečenca brizgnil po podlahti leve roke, kjer je utrpel lažjo opekline.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. DREVENŠEK Mirko, mat. št. 4686, roj. 13. 07. 1933, stanujoč Lovrenc na dr. polju 60, zaposlen v TOZD Vzdrževanje. Nezgoda se je zgodila v gradbenem vzdrževanju. Pri privljanju sponke z izvijačem na gumi cev mu je ta spodrsnil, ter si je pri tem zabodel izvijač v dlan leve roke.

Vzrok: Nesmotni način dela posameznika.

2. LESKOVAR Jože, mat. št. 5427, roj. 25. 2. 1958, stanujoč Sitež 12, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — gradbeno. Poškodovanec se je peljal na delo s kolesom s pomožnim motorjem ter na cesti Sitež—Majšperk padel po cestišču. Pri

padcu si je poškodoval gleženj leve noge.

Vzrok: Poledenelo cestišče.
3. BULATOVIČ Ivan, mat. št. 5212, roj. 2. 8. 1956, stanujoč Kidričevo 13/a, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno. Delovna nezgoda se je zgodila v priročnem skladišču olja Glinice. Pri razkladanju polnega 200 l soda olja iz elektrovozička v skladišče je ta spodrsnil iz el. vozička, ter pri tem stisnil med sod in vrata skladišča poškodovancu desno roko nad zapestjem.

Vzrok: Nesmotrni način dela skupine.

4. GAJZER Zdenko, mat. št. 5381, roj. 14. 9. 1959, stanujoč Prepolje 49, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — elektro. Delovna nezgoda se je pripetila na poti z dela. Pri sestopu iz avtobusa na postajališču Prepolje je poškodovancu spodrsnilo in je pri tem padel. Pri padcu si je poškodoval zapestje leve roke.

Vzrok: Poledenelo cestišče.

5. KAUCĀVIČ Franc, mat. št. 3963, roj. 11. 4. 1951, stanujoč Apače 177, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno. Delovna nezgoda se je zgodila v strojni delavnici aluminija. Pri rezanju pločevine z ročnimi vzvodnimi škarjami oz. pri potiskanju pločevine v škarje mu je roka spodrsnila po pločevini ter si je pri tem porzal palec na levi roki.

6. SENJOR Gabriel, mat. št. 1673, roj. 12. 3. 1930, stanujoč Senešci 40, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — strojno. Nezgoda se je zgodila v strojni delavnici aluminija. Pri vrтанju na stabilnem vrталnem stroju mu je roka spodrsnila iz ročice za premik, ter ga pri tem udarila po hrbtни strani zapestja desne roke.

Vzrok: Pomanjkljivo opremljen vrталni stroj.

7. GREGOREC Vlado, mat. št. 3852, roj. 6. 7. 1949, stanujoč Podgorci 41, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — elektro.

Ponesrečenec je na poti domov prečkal železniške tire na železniški postaji Kidričevo ter je na prehodu stopil med tirnico in si poškodoval levo nogo v gležnju.

TOZD PROMET

1. KMETEC Jože, mat. št. 2459, roj. 20. 5. 1931, stanujoč Kidričevo 7, zaposlen v TOZD Promet — mehanična delavnica. Nezgoda se je zgodila v mehanični delavnici. Pri postavljanju vozila za črpanje aluminija v mehanično delavnico na delovni kanal je ponesrečenec pred vozilom usmerjal voznika ter mu je pri tem vozilo stisnilo levo nogo ob demontirani motor viličarja.

2. ŠIROVNIK Anton, mat. št. 5480, roj. 20. 12. 1956, stanujoč Cesta na Hajdino 25, Njiverce, zaposlen v TOZD Promet. Delovna nezgoda se je pripetila na železniški postaji Kidričevo. Poškodovanec si je pri sestopu z lokomotive zvil gleženj desne noge.

Vzrok: Nasuti sekanec ob progi.

3. LOZINŠEK Darko, mat. št. 5547, roj. 12. 1. 1963, stanujoč Sedlašek 37, zaposlen v TOZD Promet. Delovna nezgoda se je pripetila pri nakladanju glinice. Pri nakladanju je prišlo do zabitja nasipnega jaška zato je imenovani hotel udariti s kovinskim drogom po jašku, pri tem se mu je drog popeljal tako, da je z roko udaril po jašku. Poškodovanec je utrpel poškodbo mezinca na levi roki.

4. ŠTUMBERGER Marjan, mat. št. 4152, roj. 28. 11. 1952, stanujoč Kidričevo 9, zaposlen v TOZD Promet — transportna skupina. Delovna nezgoda se je pripetila pri razkladanju predpečenih katodnih blokov oz. pri odpiranju vrat vagona z ročnim vzvodom, ki mu je spodrsnil, pri tem pa mu je stisnilo palec na desni roki.

K. I.

KRVODAJALCI TGA

(dne 8. 12. 1983)

1. Škraba Gabriel
2. Murata Jože
3. Plohl Franc
4. Furman Ivan
5. Kosec Ivan
6. Klinger Franc
7. Arnuš Franc
8. Štefančič Franc
9. Gajzer Jože
10. Rubelj Marjan
11. Vinko Mirko
12. Notesberg Franc
13. Bauman Avgust
14. Lovenjak Jože
15. Ornik Franc
16. Kovačič Anton
17. Mohorko Zvonko
18. Kirbiš Slava
19. Kokol Silvo
20. Skaza Angela
21. Voršič Ivan
22. Kovačič Vinko
23. Rižner Konrad
24. Rožman Alojz
25. Jerenko Andrej
26. Bratušek Franc
27. Kokol Anton
28. Kavarič Vido
29. Jernejšek Zdravko
30. Kovačič Josip
31. Kozel Ivan
32. Šilak Janez
33. Kmetec Anton
34. Rojs Hilda
35. Vidovič Ivan
36. Zupanc Štefka
37. Serdinšek Janez
38. Černezel Anton
39. Zorec Slavko
40. Mesarič Stanko
41. Horvat Janez
42. Medved Anton
43. Bukovič Janez
44. Ranfl Branko
45. Slodnjak Jože
46. Podvršek Anton
47. Kostanjevec Marjan
48. Pešl Miran

- Zg. Hajdina 171
Kidričevo 2
Zamušani 8
Kidričevo 19
Moškanjci 118
Turniška 25
Arbajterjeva 9
Kajuhova 14
Lackova 9
Majšperk 76
Ilčeva 2
Kajuhova 1
Kolarovec b. b.
Kidričevo 40
Prepolje 35
Zg. Hajdina 57
Kidričevo 13
Apače 45
Majšperk 13
Draženci 12 a
Ptujška 2 a
Zg. Hajdina 12 a
Spuhlja 111 a
Kidričevo 9
Apače 132
Šturmovec 28
Kidričevo 13
Kidričevo 13 a
Kajuhova 1
Kidričevo 13
Krajgerjeva 15
Slomi 16
Apače 224
Tovarniška 6
Sodinci 13
Kajuhova 3
Lovrenc 65
Ob železnici 3
Kidričevo 10
Kajuhova 7
Poljska 2
Ptujška gora 10
Trubarjeva 11
Podvinci 122
Dornava 82
Kopališka 16
Stojnci 27
odklonjen

Tudi letos brigada aluminijašev

Lani, 15. decembra smo se zbrali predsedniki mladine delovnih organizacij pri Treh kraljih na Pohorju, da bi razpravljali o organiziranju mladinske delovne brigade bratstva in enotnosti Aluminijašev Jugoslavije. Brigada je bila ustanovljena 1983 v Šibeniku, pobudo za ustanovitev pa je dal komite SIAL. Prvič je sodelovala na zvezni mladinski akciji Knin '83. Tam je bilo sklenjeno, da bo brigada sodelovala vsako leto v tisti republiki, kjer bo srečanje aluminijašev. Letos bo to v Sloveniji, zato bo organizator akcije SOZD Unial, mladi iz vse Jugoslavije pa bodo sodelovali v okviru tre brigade na zvezni MDA Slovenske gorice '84 v Dornavi, ki bo v juliju.

Na sestanku v Štuhčevem domu na Pohorju smo se dogovorili, kako bodo potekale priprave in organizacija MDB Bratstvo in enotnost aluminijašev Jugoslavije. Poudarek je bil predvsem o kadrovanju mladih brigadirjev, kajti na zvezni MDA Knin '83 so temu problemu posvečali premalo pozornosti. Veliko mladih delavcev, brigadirjev, ki so sodelovali na MDA Knin '83, ni bilo dovolj seznanjenih z delom in načinom življenja v brigadi in delom na samem delovišču.

Ustanovili smo koordinacijski odbor v katerem so vsi predstavniki DO. Namen tega je, da se zagotovi medsebojna povezanost, sodelovanje ter koordiniranje dela vseh organiziranih mladih v SIALU. Naloga koordinacijskega odbora je, da sprejema priporočila, pobude ter predloge, se dogovarja in usklajuje poglobitvene družbene usmeritve.

Izvolili smo delegacijo, ki je položila venec k spominskemu obeležju, kjer je bil poslednji boj Pohorskega bataljona.

Razšli smo se v želji, da bi se naše sodelovanje iz leta v leto še poglobljalo in ostalo trajno. Zavedati se namreč moramo, da bomo nekaj naredili le s skupno močjo vseh mladih.

Marjan Kumer

Kako smo poslovali

(Nadaljevanje z 10. in 11. strani)

Pri proizvodnji anodne mase smo v času I—XII porabili 89 % petrolkoks, 93 % katranske smole, 61 % mazuta in 87 % električne energije.

TOZD Predelava aluminija

V livarni in obratu predelave smo v decembru proizvedli 4.549 ton različnih livarniških proizvodov. S to količino smo presegli predvideno proizvodnjo za 290 ton oz. 7 %, proizvodnjo v istem mesecu preteklega leta pa za 1.107 ton oz. 32 %.

Kumulativna proizvodnja od I—XII je dosežena s 50.532 ton, kar pomeni, da je za 388 ton večja kot smo planirali (indeks 101) in 3.083 ton večja kot proizvodnja v preteklem letu (indeks 106).

V decembru smo pretopili 91 ton Al za tuje naročnike, to je samo 18 % planiranega pretopljanja. Od začetka do konca leta je pretopljeno 4.590 ton Al za tuje naročnike, to je 1.410 ton oz. 23 % manj kot smo načrtovali v letnem planu poslovanja.

TOZD Predelava aluminija

V livarni in obratu predelave smo v novembru proizvedli 4.606 ton različnih livarniških proizvodov. S to količino smo presegli načrtovano proizvodnjo za 485 ton (indeks 112), proizvodnjo v istem mesecu preteklega leta pa za 447 ton (indeks 111).

Kumulativna proizvodnja od I—XI je dosežena z 45.983 ton, kar pomeni, da je za 97 ton večja kot smo planirali (indeks 100) in 1.976 ton večja kot v enakem obdobju preteklega leta (indeks 104).

V novembru smo pretopili 395 ton Al za tuje naročnike oz. 20 % manj kot smo predvideli. Od januarja do novembra je pretopljeno 4.499 ton Al za tuje naročnike, to pomeni, da ne dosegamo plana za 991 ton oz. 18 %.

Gradivo pripravila: Dragica Leskovar

Disciplinski ukrepi

1. Franjo PETEK, mat. št. 4574, iz tozd Predelava aluminija ni prekontroliral srednjega izliva na peči W 1, zaradi česar je prišlo do izliva aluminija in poškodovanja krmilnega kabla, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo materialne škode v višini 8.800,00 din.

2. Franc DOGŠA, mat. št. 4514, iz tozd Proizvodnja aluminija, ni vpisal podatkov o stanju traktorja št. 3, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo materialne škode v višini 520,00 din.

3. Jože UNUK, mat. št. 3324, iz tozd Proizvodnja aluminija, fizično napadel predelavca LENARTA, izrečen ukrep — razporeditev na drugo delovno mesto za dobo enega leta, št. 211 11 04.

4. Stanko TOPLAK, mat. št. 1768, iz tozd Predelava aluminija fizično napadel sodelavca CAFUTA, izrečen ukrep — javni opomin.

5. Branko LUKMAN, mat. št. 5836, iz tozd Predelava aluminija, zapustil delovno mesto ter se neprimerno vedel do predpostavljenega, izrečen ukrep — opomin.

6. Zlatko BEDNJANIČ, mat. št. 5140, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 6 % neto enomesečnega osebnega dohodka.

7. Anton KOVACEC, mat. št. 5576, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja za dobo 12 mesecev in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 20 % enomesečnega OD.

8. Slavko MATJAŠIČ, mat. št. 6410, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

9. Bojan BEDENIK, mat. št. 6192, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

10. Štefan MAHORIC, mat. št. 5171, iz tozd Proizvodnja aluminija, prišel na delo v vinjenem stanju ter imel v sled tega neopravičeno izostanek, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

11. Jože TILLI, mat. št. 5673, iz tozd Vzdrževanje, neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 2.000,00 din.

12. Tomo HAJBANIČ, mat. št. 6173, iz tozd Proizvodnja aluminija, poškodoval traktor, izrečen ukrep — opomin.

13. Dušan KAUCIČ, mat. št. 5594, iz tozd Vzdrževanje, nesel v delovno organizacijo 2 litra alkoholne pijače, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev.

14. Anton SUKANEC, mat. št. 2501, iz tozd Vzdrževanje, okrog 20.30 se nahajal v bližini tovarniške ograje, izrečen ukrep — javni opomin.

15. Franc MAROH, mat. št. 3211, iz tozd Vzdrževanje, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin.

16. Branko PLANINC, mat. št. 2842, iz tozd Vzdrževanje, ni odpravil pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila Služba varstva pri delu, izrečen ukrep — opomin.

17. Ivan BAUMAN, mat. št. 5515, iz tozd Vzdrževanje, ni odpravil pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila Služba varstva pri delu, izrečen ukrep — opomin.

18. Franc VOLGEMUT, mat. št. 6355, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 20 % enomesečnega OD.

19. Milan ARNUŠ, mat. št. 5364, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

20. Janez MIKOLIČ, mat. št. 4046, iz tozd Proizvodnja aluminija, ugotovljeno, da ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — javni opomin.

21. Drago ARNUŠ, mat. št. 4930, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % enomesečnega OD.

22. Janez ŠILAK, mat. št. 5455, iz tozd Predelava aluminija, bilo ugotovljeno, da je spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 5 % enomesečnega OD.

23. Franc KISELJAK, mat. št. 2815, iz tozd Proizvodnja aluminija, ob obhodu vodje izmene ni bil na delovnem mestu, izrečen ukrep — javni opomin.

24. Jože UNUK, mat. št. 3324, iz tozd Proizvodnja aluminija, prišel na kontrolo v obratno ambulanto v vinjenem stanju, izrečen ukrep — javni opomin.

25. Branko KURBUS, mat. št. 5500, iz tozd Proizvodnja aluminija, zamudil na delo 1 uro, izrečen ukrep — opomin.

26. Marjan KUMER, mat. št. 6019, iz tozd Proizvodnja aluminija, prišel na delo ob 6.45, kasneje spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — javni opomin.

27. Roman ŠTUMBERGER, mat. št. 4339, iz tozd Tovarna glinice, v obratni ambulanti

žalil sestro in zdravnika, izrečen ukrep — opomin.

28. Jakob MALEK, mat. št. 1849, iz tozd Tovarna glinice, zamudil na delo 1.45, izrečen ukrep — opomin.

29. Franc PLAJNŠEK, mat. št. 4587, iz tozd Tovarna glinice, spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — javni opomin.

30. Bojan DREVENŠEK, mat. št. 6201, iz tozd Tovarna

glinice, spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — javni opomin.

31. Ivan VUZEM, mat. št. 2953, iz tozd Proizvodnja aluminija, spal v garderobi hale B, izrečen ukrep — javni opomin.

32. Franc SMOLINGER, mat. št. 4311, iz DSSS, spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — javni opomin.

Disciplinska komisija razpravlja kršitve delovnih obveznosti naših delavcev vsako sredo.

Od 1. 1. 1983 do 31. 12. 1983 je obravnavala naslednje kršitve

Kršitve	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
3801	7	18	4	1	7	5	0	0	0	42
3802	1	4	2	2	7	4	0	0	1	21
3803	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
3804	1	1	0	0	3	1	0	0	0	6
3805	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
3810	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5
3811	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3
3812	0	1	2	0	0	0	0	0	1	4
3813	8	50	7	5	9	9	0	0	0	88
3814	1	6	2	2	1	1	0	0	0	13
3815	5	13	11	1	3	2	0	0	1	36
3817	0	1	0	2	2	0	0	0	0	5
3818	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
3820	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
3823	0	0	0	1	5	0	0	0	0	6
3825	1	22	0	1	0	0	0	0	0	24
3826	2	6	4	1	4	3	0	0	1	21
3827	0	0	1	2	1	0	0	0	0	4
3828	0	12	3	0	1	1	0	0	0	17
3832	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
3834	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
3840	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
3842	1	9	4	0	5	5	0	0	0	24
3844	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
3848	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
3851	0	3	0	1	1	0	0	0	0	5
3859	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
3860	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6501	0	0	3	3	0	0	0	0	0	6
6502	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3
6802	2	19	2	2	4	2	0	0	0	31
6803	0	0	0	2	1	1	0	0	0	4
6805	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
6806	1	3	1	0	1	1	0	0	0	7
6807	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6808	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6809	0	19	1	0	0	0	0	0	0	20
6810	1	4	0	0	1	1	0	0	0	7
6813	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6814	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6816	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6819	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6821	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6822	0	2	1	1	0	1	0	0	0	5
	35	215	51	28	58	38	0	0	5	430

Številka kršitve je sestavljena iz številke člana po pravilniku o odgovornosti za delovne obveznosti (prvi dve številki), drugi dve številki pa predstavljata točko v tem členu.

in izdala ukrepe:

TOZD	0	1	2	3	4	5	6	7	8	
1	20	7	10	6	0	0	2	2	0	47
2	25	9	37	47	0	6	19	28	0	171
3	18	0	15	10	0	4	2	2	0	51
4	2	1	5	4	0	4	2	3	0	21
5	8	2	17	12	0	1	3	4	0	47
6	1	2	10	11	0	0	2	3	0	29
7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	12	0	2	3	0	0	0	0	0	17
	87	21	96	93	0	15	30	42	0	384

LEGENDA:

- 1 TOZD tovarna glinice
- 2 TOZD proizvodnja aluminija
- 3 TOZD predelava aluminija
- 4 TOZD livarna lahkih barvnih kovin
- 5 TOZD vzdrževanje
- 6 TOZD promet
- 7 TOZD kontrola kvalitete
- 8
- 9 Delovna skupnost skupnih služb
- 0 Oproščen
- 1 Odgovoren brez ukrepa
- 2 Opomin
- 3 Javni opomin
- 4 Razporeditev na druga dela oz. naloge
- 5 Denarna kazen
- 6 Prenehanje delovnega razmerja
- 7 Prenehanje del. razmerja, odloženo za določen čas
- 8 Denarna kazen, odložena za določen čas

Priprave na problemsko konferenco ZSMS o podružbljanju SLO in DS

Na 13. seji je predsedstvo RK ZSMS potrdilo osnutek gradiva za problemsko konferenco o podružbljanju SLO in DSZ (v nad. konf.), ki bo sklicana v drugi polovici februarja. To pomeni, da je gradivo kot predlog poslano v temeljne sredine oz. OO ZSMS in druge oblike družbenega organiziranja mladih, ki naj bi se izvedla javna razprava. Kljub težavam in zapletih, kateri so se pojavljali okrog priprave gradiva, se pričakuje bogata razprava v bazi.

Podalga za sklic konference so programske usmeritve XI. kongresa ZSMS. V usmeritvah smo zapisali, da se ZSMS zavzema za hitrejši korak pri podružbljanju SLO in DSZ. Takšna usmeritev je rezultat analize uresničevanja koncepta SLO in DSZ, ki se vsebinsko razvija s prehajanjem funkcij pri obrambi družbe z državnih organov in struktur na samoupravne organizacije in skupnosti.

Pogledi mladih na svoj položaj in vlogo v sistemu SLO in DSZ se še niso uspeli afirmirati in zaživeti znotraj sredin, kjer se koncept uresničuje. Zaradi tega je potrebna konferenca, ki bo s prehodno demokratično razpravo, konfrontiranjem različnih mnenj, stališč in pogledov v okviru širše, splošno sprejete politike uresničevanja koncepta SLO in DSZ jasno izrazila stališča in oceno položaja, vloge in naloge mladih v sistemu SLO in DSZ, ter da se izoblikuje odnos mladih do pomembnejših vprašanj podružbljanja SLO in DSZ in v okviru podružbljanja do lastnega položaja v sistemu SLO.

Gradivo vsebuje uvod (namen sklica konference, kaj hočemo s konferenco); uresničevanje in razvoj koncepta SLO in DSZ v socialističnem samoupravljanju (razvoj, razredna opredelitev, obrambna vzgoja DSZ, mladi in JLA, teritorialna obramba, CZ, vaje, vloga žensk v SLO in DSZ, nabore priprave, DO—D v sistem SLO in DSZ, vloga sredstev javnega obveščanja, mirovna gibanja in zaključek); vloga ZSMS. Iz vsebine je razvidno, da je razpravi potrebno selektivno pristopiti, kar pomeni n. pr. mladi v ZD v ospredje razprave izpostaviti DSZ TO in vaje, mladi v vzgoji in izobraževanju — obrambna vzgoja in pod. Tokrat nekaj več o družbeni samozaščiti. Idejne in politične temelje organiziranja in uresničevanja družbene samozaščite, je sprejelo predsedstvo CK ZKS (9. 7. 1975).

Z njimi so bili opredeljeni tudi predmet in vsebina družbene samozaščite, ki izhajata iz Ustave SFRJ in ustav SR in SAP. Predmet in vsebina DSZ so z ustavo določeni socialistični družbeni red, samoupravne in druge pravice delovnih ljudi, svoboda človeka in občana, družbeno premoženje itd.

Delovati v smislu družbene samozaščite pomeni organizirano in premišljeno odpravljati vzroke, ki spodbujajo oblast delovnega ljudstva ter enakopravnost, bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije.

Družbena samozaščita, po tej opredelitvi razredna kategorija, predstavlja tako orožje delavskega razreda in zaščito samoupravnih družbenih odnosov, v katerih ima on dominantno vlogo.

Razredno bistvo DSZ se še mnogokrat zlorablja ter proklamira DSZ zgolj kot neko formo, ki naj pomaga organom javne varnosti, skrbi za varnost v cestnem prometu ter preko NZ varuje red in mir na javnih prireditvah. Še vse preveč se omenja DSZ samo ob različnih primerih »potrošniške mrzlice«, v katerih naj bi neka namišljena samozaščitna zavest delovnih ljudi in občanov le-tem preprečevala, da bi doma kopičili zaloge blaga, ki ga na trgu primanjkuje; ob požarih, primerih mladinskega prestopništva itd. Vsi ti pojavi so med drugimi tudi predmet DSZ, vendar niso njena temeljna vsebina, kot se to večkrat proklamira.

DSZ je tako v vsebinskem kot v funkcionalnem smislu absolutno širši pojem od splošne ljudske obrambe. V primeru agresije z radikalnim ciljem, na primer, bi bili vsi družbeni dejavniki v funkciji družbene samozaščite.

Tako družbenopolitične organizacije kot oborožene sile, celotna družba. Takrat naj bi bila splošna ljudska obramba v funkciji družbene samozaščite, kajti s splošno ljudsko obrambno vojno naj bi branili družbeno in razredno bistvo našega političnega sistema, neodvisnost SFRJ ter oblast delavskega razreda. Torej bi bila družbena samozaščita v teh pogojih množično gibanje, kar je lahko že tudi v miru (nekaj primerov je že bilo), kadar so ogrožene pravice delavcev ali dela delavskega razreda s strani tehnoških in birokratskih struktur.

Samoupravna delavska kontrola (SDK) se še ni afirmirala kot instrument družbene samozaščite v TOZD. Njeni afirmaciji in razvoju se že dalj časa ne posveča dovolj družbene pozornosti. DPO, posebno Zveza sindikatov, dajejo premalo pozornosti družbenemu bistvu samoupravne delavske kontrole.

Perspektiva družbene samozaščite je v tem, da se dokončno afirmira kot razredna kategorija, kot oblika zaščite oblasti delavskega razreda, kot orožje razrednega boja. Družbeni samozaščiti ni mogoče nadejati zacementiranih organizacijskih okvirov, čeprav so v zadnjem času tovrstne tendence prisotne (kljub jasnim stališčem ZK navkljub) in sicer v obliki predlogov in zahtev po formiranju novih strokovnih oz. upravnih organov na vseh nivojih organiziranosti, ki bi profesionalno pokrivali področje družbene samozaščite ter v obliki

predlogov in poskusov, da bi obstoječi državni organi pokrili to področje. Ob tem pa se pozablja, da imamo že formirane različne državne in druge organe, od organov za notranje zadeve do različnih drugih služb in tudi nekaterih društev, ki opravljajo posamezne naloge državne in družbene samozaščite. Prav tako večina drugih družbenih subjektov nastopa v funkciji družbene samozaščite. Eni bolj, drugi manj.

Tako je npr. v funkciji družbene samozaščite Zveza sindikatov, ko brani pravice delavcev, Zveza komunistov, ko se bori proti negativnim pojavom v družbi, proti nacionalizmu, za socialistične samoupravne odnose itd. Družbena samozaščita torej ni neka upravna dejavnost, neko ozko področje dela upravnih organov.

Analiza zahtev po ustanavljanju organov, ki naj bi opravljali zadeve družbene samozaščite nas pripelje do zaključka, da takšne zahteve postavlja tisti, ki bi rad družbeni samozaščiti zakril razredno bistvo, razredno ostrino ter jo napravil sebi nenevarno tako, da bi jo za splošno uporabo spravil v birokratske okvire. Torej postavlja te zahteve birokracija sama.

Družbena samozaščita se bo razvijala v skladu z razvojem socialističnega samoupravljanja, kajti le tako je objektivno lahko zaščita tega samoupravljanja. Družbena samozaščita se bo vse bolj uresničevala preko oblik delegatskega sistema.

Narodna zaščita med NOB je bila posebna oblika oborožene sile, ki je v marsikaterem pogledu presejala do takrat znane oblike.

Bila je rezultat nekaterih specifičnih razmer v Sloveniji v letih 1941—1942, pa tudi rezultat dialektične analize teh razmer, uporabe revolucionarne teorije, izkušeni oktobrske revolucije itd.

Bila je tudi specifična oblika oborožene sile naroda, ki se je boril za osvoboditev. V svojem bistvu je združevala razredno in na njej temelječo nacionalno komponento NOB in socialistične revolucije. Danes (škoda, da je do ponovne aktualizacije zamislili o NZ preteklo več desetletij) ne gre za to, da mi spet dosežemo neko stanje, oz. da spet dosežemo tisto, kar je bilo doseženo med NOB. Gre za to, da mi te rezultate in izkušnje, ki jih imamo, afirmiramo ter na njih gradimo naprej. Perspektiva narodne zaščite je v dolgoročnem procesu, pogojenem z notranjimi in zunanji možnostmi in razmerami, v katerem bo teritorialna obramba prevzemala vse več funkcij od operative armade (JLA) in narodna zaščita vse več funkcij od teritorialne obrambe (prav tako direktno od armade, milice in nekaterih drugih dejavnikov). Perspektiva narodne zaščite v tem procesu je tudi prevzemanje nekaterih funkcij s področja družbene samozaščite, ki jih sedaj opravljajo državni in drugi organi.

J. M.

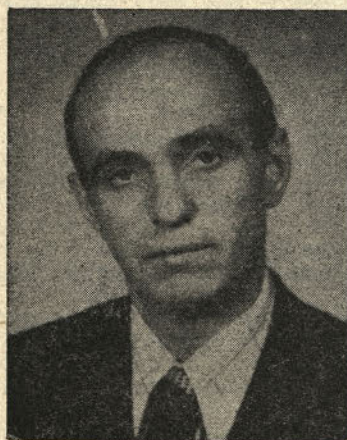
ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem delavcem II. izmene TOZD Proizvodnja aluminija, ki so me presenetili z lepim darilom, katero me bo spominjalo vse življenje.

Posebna hvala nekdanjemu direktorju Marjanu Gorčenkju, ki se je odzval mojemu vabilu.

Vsem želim mnogo uspeha pri delu in upam, da se bomo še srečali.

Mirjan Vedlin

Disciplinski ukrepi

(Nadaljevanje s 15. strani)

33. Franc KRAJNC, mat. št. 3512, iz DSSS, spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — javni opomin.

34. Jože PIHLER, mat. št. 4044, iz DSSS, spal na delovnem mestu, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev.

35. Vinko MATJASIČ, mat. št. 5912, iz DSSS, spal na de-

lovnem mestu, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev.

36. Ludvik BURJAN, mat. št. 133, iz DSSS, se ni javil od 1. do 5. ure vodji izmene, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev.

A. Š.